

Vindkraftpark på fastigheten Lervik 1:1 m. fl. (max 9 vindkraftverk) – Kommunal tillstyrkan enligt 16 kap 4 § miljöbalken

Bakgrund

Västerviks kommun har fått en remiss för yttrande gällande en ansökan om etablering och drift av maximalt 9 vindkraftverk på fastigheterna Lervik 1:1, Hjorteds-Tråthult 1:11, Björkhult 4:1, Näset 1:1, Hjorteds Möckelhult 1:7 och Kryddhultskogen 1:1 i Västerviks kommun. Remissen har skickats både till miljö- och byggnadsnämnden för yttrande i egenskap av blivande tillsynsmyndighet, och till kommunfullmäktige för tillstånd enligt miljöbalken 16 kap. 4 §. Miljö- och byggnadsnämndens beslut redovisas i bilaga 2. Remissen kommer från länsstyrelsen i Kalmar län. Det här ärendet handlar om kommunal tillstyrkan enligt MB 16:4, se nedan för innebörden.

Ärendet har tidigare (2014) varit i kommunfullmäktige som då beslutade att tillstyrka 9 av 10 ansökta vindkraftverk. Då var Gothia vind AB bolaget som gjorde ansökan om att etablera en vindkraftpark i området. Miljöprövningsdelegationen på länsstyrelsen gav tillstånd till de 9 vindkraftsverken som kommunen tillstyrkt. Det beslutet överklagades dock till Mark- och miljödomstolen på grund av undermåliga fågelinventeringar. Gothia Vind AB gick strax därefter i konkurs och ansökan övertogs av EW 15 Lervik AB (Eurowind Energi AB) som har lämnat in den aktuella ansökan, med kompletterade fågelinventeringar. Dessa inventeringar har visat på en rikare fågelfauna än vad som tidigare var känt, vilket lett till att bolaget anpassat sin parklayout med större skyddszoner för fågellivet. I övrigt är det samma antal och höjd av verken som den vindkraftspark som fick tillstånd av länsstyrelsen tidigare; 9 vindkraftverk á 200 meter. Detta har lett till en ommöblering av vindkraftsverken som kommer att leda till att befintliga bostadshus kommer att påverkas mer av både skuggor och buller. Dock fortfarande under vindbruksplanens vägledande riktvärden, se nedan.

För en mer detaljerad bakgrund till ärendet, se bilagorna.

Innebörden av MB 16:4

16 kap 4 § miljöbalken lyder som följer:

”Tillstånd till en anläggning för vindkraft får endast ges om den kommun där anläggningen avses att uppföras har tillstyrkt det.

Första stycket gäller inte om regeringen har tillåtits verksamheten enligt 17 kap. Lag (2009:652).”

För att få tillstånd till att uppföra vindkraftverk, krävs det enligt 16 kap. 4 § miljöbalken att den kommun som verken ska uppföras i tillstyrker etableringen. Detta kallas ofta för "det kommunala vetot". Själva tillståndet görs av miljöprövningsdelegationen på länsstyrelsen i Kalmar län. Kommunens beslut om tillstyrkan innebär en bedömning av om den aktuella vindkraftetableringen kan anses utgöra en lämplig mark- eller vattenanvändning sett ur ett långsiktigt hållbarhetsperspektiv. Kommunens ställningstagande bör vara grundat i den mark- och vattenanvändning som beslutats i en översiktplan gällande vindkraft.

Ett beslut om kommunal tillstyrkan enligt 16 kap. 4 § miljöbalken kan antingen innebära ett beslut om att tillstyrka eller avstyrka en vindkraftsetablering. Det är inte lämpligt att tillstyrka eller avstyrka delar av en vindkraftsetablering. Om projektet inte uppfyller kommunens krav för lämplig användning av mark och vatten bör det i stället avstyrkas i sin helhet.

Kommunens beslut om tillstyrkan till en vindkraftsetablering ska inte innehålla några villkor. De synpunkter som kommunen har på vindkraftsetableringen, exempelvis gällande höjd på verk och antal verk, bör föras fram i tidig dialog, vid samrådet och i remissyttrandet gällande tillståndsansökan.

Det är prövningsmyndigheten, det vill säga länsstyrelsen som bedömer tillåtlighet av projektet gentemot miljöbalken och anger villkor för tillåtligheten. Villkor i kommunens beslut om tillstyrkan kan i många fall innebära att kommunens svar blir ottydligt för prövningsmyndighet och projektör, eller rentav motstridigt till tillstyrkan.

Remissen är adresserad till kommunfullmäktige, men kommunen avgör själv om det är kommunfullmäktige, eller annan styrelsen, eller nämnd som ska besluta om tillstyrkan. I Västerviks kommun är det kommunfullmäktige som ska fatta beslutet om tillstyrkan av den aktuella vindkraftsparken, eftersom uppgiften inte är delegerad.

Innebörden av Vindbruksplanen, tematiskt tillägg till översiktsplanen

Vindbruksplanen delar in kommunen i olämpliga områden för vindkraft, respektive övriga områden. Den aktuella vindkraftsparken fastigheten Lervik 1:1 med flera ligger inom "övriga områden". I vindbruksplanen står det att "vissa ytor inom övriga områden har mycket goda förutsättningar för att härbärga vindkraft, medan det inom vissa ytor finns motstående intressen som omöjliggör vindkraftetableringar. Bedömning måste alltid ske för varje enskilt fall OAVSETT föreslagen lokalisering." Vindbruksplanen behandlar bland annat vindkraftens intressen, motstridiga intressen till vindkraften, störningar och risker med vindkraftsverken samt vägledning till hur man ska förhålla sig till detta.

Vindbruksplanen finns på kommunens hemsida: www.vastervik.se

Bedömning den aktuella ansökan

Samhällsbyggnadsenheten har fört en dialog med miljö- och byggnadskontoret i ärendet. Samhällsbyggnadsenheten kan konstatera att den skyddszon som tillskapats bedöms vara tillräcklig för att skydda fåglar i området, i tillräcklig utsträckning.

Bullret beräknas inte överskrida vindbruksplanens vägledning på max 40 dB(A) invid fasaden på någon bostad.

De beräknade skuggstörningarna vid bostadsbebyggelse beräknas dock överskrida vindbruksplanens vägledning om en faktisk skuggtid på max 8 timmar per år eller 30 minuter per dag. Vindkraftsbolaget skriver dock i handlingarna att eftersom det finns risk för skuggstörningar kommer verken utrustas med skuggdetektorer. Utifrån data från dessa kommer sedan skuggningen beräknas och verken stängas av då villkoret om 8 timmar skuggning per år överskridits. Miljö- och byggnadsnämnden förordar i sitt beslut att data från dessa skuggdetektorer årligen redovisas till tillsynsmyndigheten så att skuggsituationen kan följas. Miljö- och byggnadsnämnden poängterar också att både buller och skuggor kommer bli en tungt vägande del nämndens framtida tillsynsarbete för vindkraftsparken. Samhällsbyggnadsenheten vill också upplysa om att vindbruksplanen även har vägledning om faktiskt skuggtid på max 30 minuter per dag.

Samhällsbyggnadsenheten kan även konstatera att landskapsbilden bedöms tåla den visuella påverkan som den ansökta vindkraftsparken innebär.

Bilagor

- Bilaga 1: Jämförelse av aktuell och gammal vindkrafts-layout (odaterad).
- Bilaga 2: Sammanträdesprotokoll från Miljö- och byggnadsnämnden § 20, 2018-02-21.
- Bilaga 3: Remiss från Länsstyrelsen i Kalmar län – Tillståndsärende enligt miljöbalken – remiss enligt 16 kap. 4 § miljöbalken, 2018-01-18.
- Bilaga 4: Komplettering av miljötillståndsansökan Vindpark Lervik, Eurowind Energi AB, 2017-10-13.
- Bilaga 5: Fågelinventering vid Lervik, Jakobi Sustainability AB, 2017-09-13.
- Bilaga 6: Föreläggande om komplettering av tillståndsansökan enligt 9 kap. miljöbalken, från länsstyrelsen i Kalmar län, 2016-09-22.
- Bilaga 7: Sammanträdesprotokoll kommunfullmäktige § 37, 2014-11-24.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta

att tillstyrka den aktuella vindkraftsetableringen i sin helhet med maximalt 9 vindkraftsverk, på fastigheten Lervik 1:1 med flera, då den bedöms utgöra en tillräckligt lämplig markanvändning och tar hänsyn till den vägledning som ges av vindbruksplanen, tematiskt tillägg till översiktsplanen.

Anders Björlin
Kommunchef

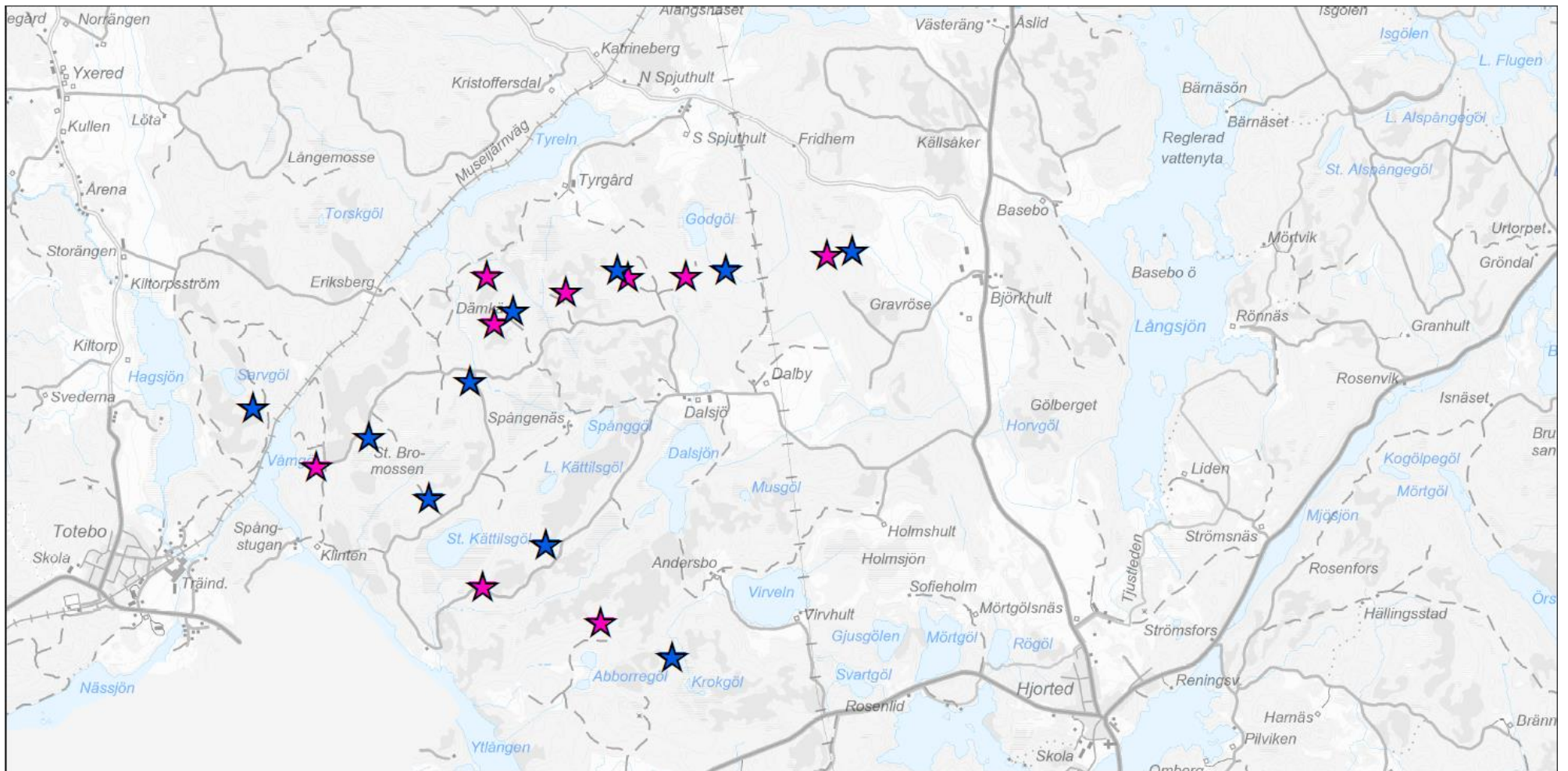
Ulf Kullin
Chef för kommunstyrelsens förvaltning

Bruno Nilsson
Samhällsbyggnadschef

Erik Andersson
Planarkitekt

★ Rosa stjärnor = aktuell vindkrafts-layout

★ Blå stjärnor = gammal vindkrafts-layout

§ 20

Lervik 1:1 (Hd) – remiss angående sökt tillstånd att uppföra 9 vindkraftverk

Dnr 2018-106

Gothia vind sökte och fick tillstånd att uppföra 9 vindkraftverk i Lerviksområdet utanför Totebo 2015. Tillståndet överklagades till Mark- och miljödomstolen som upphävde beslutet och återförvisade det till länsstyrelsen eftersom man bedömde att underlaget kring fågelbestånden i området var för dåligt. Länsstyrelsen förelade då Gothia Vind att utföra ytterligare inventeringar och återkomma med resultatet.

Därefter gick Gothia Vind i konkurs, Lerviksprojektet har dock tagits över av bolaget EuroWind som efter uppskov från länsstyrelsen kompletterat handlingarna med ytterligare fågelinventeringar. Dessa inventeringar har visat på en rikare fågelfauna än vad som tidigare var känt vilket lett till att bolaget anpassat sin parklayout med större skydds-zoner för fågellivet.

Man ansöker fortfarande om nio vindkraftverk med en totalhöjd på 200 m vilket är samma data som länsstyrelsen 2015 gav tillstånd till. Verken har dock möblerats om på så vis att parken förtätats i den nordöstra delen och två verk har flyttats längre bort från Totebo samhälle. Flytten innebär att större hänsyn tas till naturlivet men att befintliga bostadshus kommer påverkas mer av både skuggor och buller från vindkraftsparken.

Länsstyrelsen har skickat de nya handlingarna på remiss till både Miljö- och byggnadsnämnden för yttrande och till kommunfullmäktige för tillstyrkan enligt Miljöbalken 16 kap. § 4. Föreliggande skrivelse utgör förslag för miljö- och byggnadsnämndens yttrande i egenskap av blivande tillsynsmyndighet.

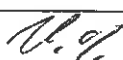
Yttrande

Miljö- och byggnadskontoret har i tjänsteskrivelse 12 februari 2018 lämnat förslag till beslut.

Yrkande

Ordförande yrkar bifall till kontorets förslag och finner att nämnden bifallit yrkandet.

Justerandes sign

§ 20
Forts

Beslut

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att lämna följande yttrande:

Miljö- och byggnadsnämndens ställer sig positiv till att tillstånd beviljas, huvudsakligen, i enlighet med ansökan.

Miljö- och byggnadsnämnden vidhåller i tillämpbara delar sitt tidigare yttrande daterat 2014-10-23 men vill också tillägga följande med anledning av nu tillförda handlingar:

Buller och skuggor

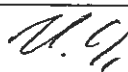
Vindkraftsparkens huvudsakliga påverkan på närboende är störningar i form av buller och skuggor. Bullret uppstår framförallt som ett pulserande susande som bildas av rotorbladens väg genom luften och skuggorna uppstår under de delar av året då solen står lågt och hamnar bakom vindkraftverken sett från ett bostadshus.

I båda fallen finns en tydlig rättspraxis där vindkraftverk inte tillåts bullra mer än 40 dB(a) vid bostadshus och inte heller orsaka störande skuggor vid ett givet bostadshus mer än 30 minuter per dygn och sammanlagt inte mer än åtta timmar om året. I sitt dispensbeslut från 2015 hade länsstyrelsen bara villkorat en maximal skuggning på åtta timmar per år men utelämnat dygnsgränsen. Miljö- och byggnadsnämnden menar att tillståndet även ska innehålla en gräns för hur mycket bostäder får skuggas per dygn.

Vidare kan nämnden konstatera att den nya föreslagna parklayouten innebär att kärnan i parken flyttas bort från Totebo samhälle men att den nya bullerberäkningen visar att 30 av redovisade 42 bostadsplatser får ett ökat buller, en av dessa platser är just Totebo samhälle. Det bör noteras att bullret inte vid någon bostad beräknas överskrida 40 dB(a) men man måste ändå räkna med att störningen kommer att bli större med den nya parklayouten än den tidigare.

När det gäller skuggorna var det redan i nämndens tidigare yttrande en bärande del. Parkens placering i landskapet gör att den riskerar att orsaka omfattande skuggstörningar, jämför man den tidigare utredningen med den nya blir resultatet detsamma som för bullret, 28 av 42 bostadsplatser beräknas få större skuggpåverkan med den nya parklayouten. 6 bostadsplatser beräknas också få störande skuggor överstigande 8 timmar per år jämfört med 5 i den tidigare layouten.

Justerandes sign

§ 20
Forts

En av de platser som påverkas av både ett marginellt ökat buller (från 29,6 till 30,0 dB(a)) och ökad skuggstörning (från noll till 3,5 timmar per år) är Totebo samhälle vilket alltså innebär att ett flertal av de boende i området kommer att beröras av förändringen. Störst försämring fås i Tyrgård där bullret ökar från 38,5 till 40,0 dB(a) och skuggstörningen ökar från 9 till 17,3 timmar per år.

Bolaget skriver i handlingarna att eftersom det finns risk för skuggstörningar kommer verken utrustas med skuggdetektorer, utifrån data från dessa kommer sedan skuggningen beräknas och verken stängas av då villkoret om 8 timmar skuggning per år överskridits. Miljö- och byggnadsnämnden förordar att data från dessa skuggdetektorer årligen redovisas till tillsynsmyndigheten så att skuggsituationen kan följas. Nämnden vill också poängtera att ett extra soligt år kan skuggstörningen bli avsevärt mycket större än den beräknade med konsekvensen att vissa vindkraftverk kan behöva stå stilla under betydligt längre perioder än beräknat.

Miljö- och byggnadsnämnden vill återigen poängtera att både buller och skuggor kommer bli en tungt vägande del nämndens framtida tillsynsarbete för vindkraftsparken.

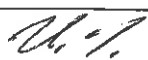
Natur

I fråga om naturvärden i området kan nämnden bara konstatera att bolaget dragit rimliga slutsatser av de data man själva kommit fram till i de förnyade inventeringarna. Den skyddszon som tillskapats bedöms vara tillräcklig för att skydda i området förekommande fåglar i tillräcklig utsträckning.

Landskapsbild

Bolaget har i samband med ansökan låtit utföra en landskapsbildsanalys över det berörda etableringsområdet. Området för de planerade verken består till största del av skogsmark med tallskog med inslag av enstaka vattendrag och småsjöar. Etableringsområdet omges sedan av spridda gårdsmiljöer och öppet jordbrukslandskap. Då området omges av mer öppna landskapsrum konstaterar miljö- och byggnadskontoret att vindkraftverken kommer att bli synliga från de närliggande områdena. Störst påverkan kommer vindkraftsparken att få på de kringliggande jordbrukslandskapen, som även är mer känsliga för vindkraft då dessa oftast har en ålderdomligare karaktär. Några av de omkringliggande miljöerna så som till exempel Yxered och Tibbhult är i kommunens kulturminnesvårdsprogram upptagna som särskilt värdefulla karaktärs- och kulturmiljöområden. I den nu

Justerandes sign

§ 20
Forts

reviderade ansökan flyttas verken längre ifrån dessa områden vilket är positivt.

Kontoret bedömer att området tål den påverkan som den ansökta vindkraftsparken innebär.

Absorptionsmedel

Miljö- och byggnadsnämnden har bara erfarenhet från en driftsatt vindkraftspark hittills. Där har dock fler tillbud skett varav det senaste var ett oljeutsläpp i maskinhuset på ett verk. Resultatet av det utsläppet blev att ca 40 liter olja rann ut i skarven mellan maskinhuset och tornet, ner på utsidan av tornet för att sedan med vinden spridas i naturen. Anledningen till detta var att det inte fanns absorptionsmedel tillgängligt i vare sig vindkraftverket eller i de servicefordon som var på plats då tillbudet skedde.

Varje vindkraftverk innehåller i storleksordningen 500 liter olja av olika slag, i händelse av ett utsläpp måste absorptionsmedel i tillräcklig mängd finnas tillgängligt direkt på plats i varje vindkraftsverk. Miljö- och byggnadsnämnden förordar starkt att detta villkoras i tillståndsbeslutet.

Övriga synpunkter

Utöver vad som hittills framförts vill Miljö- och byggnadsnämnden framföra vikten av att data presenteras på ett konsekvent och tydligt sätt genom sådana här ärenden. I det aktuella fallet rör det framförallt skugg- och bullerdata för bostadsplatserna. För att datan enkelt ska kunna utvärderas SKA samtliga modellerade platser benämnas på samma sätt i samtliga utredningar, vidare ska också samma koordinatsystem användas konsekvent genom hela ärendet. I det aktuella fallet har koordinatsystemet bytts från RT90 i den äldre ansökan till SWEREF99 TM i de nya handlingarna. Bostadsplatserna kallas dessutom olika saker i respektive utredning vilket gjort arbetet med att jämföra de båda parklayouterna onödigt besvärligt.

Handlingar som ligger till grund för beslutet

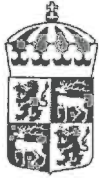
Handling	Ankomst-/ upprättandedatum
Remisshandlingar	2018-01-18
Tjänsteskrivelse	2018-02-12
Tidigare yttrande	2014-10-23

Expedieras till:

Länsstyrelsen i Kalmar län

Kommunstyrelsens förvaltning
Erik.andersson@vastervik.se

Justerandes sign

2018-01-18

Dnr.
551-6621-15

Miljöenheten
Anna Ohlsson
E-post: anna.ohlsson@lansstyrelsen.se

Kommunfullmäktige
Västerviks kommun
vasterviks.kommun@vastervik.se

Tillståndsärende enligt miljöbalken – remiss enligt 16 kap. 4 § miljöbalken

Sökande/Verksamhetsutövare:

EW15 Lervik AB

Ärende:

Ansökan om etablering och drift av maximalt 9 vindkraftverk på fastigheterna **Lervik 1:1, Hjorteds-Träthult 1:11, Björkhult 4:1, Näset 1:1, Hjorteds Möckelhult 1:7 och Kryddhultskogen 1:1** i Västerviks kommun.

Tidigare ärende återförvisat av Mark- och miljödomstolen pga. undermåliga fågelinventeringar (då under namnet Gothia Vind AB, dnr. 551-5604-12).

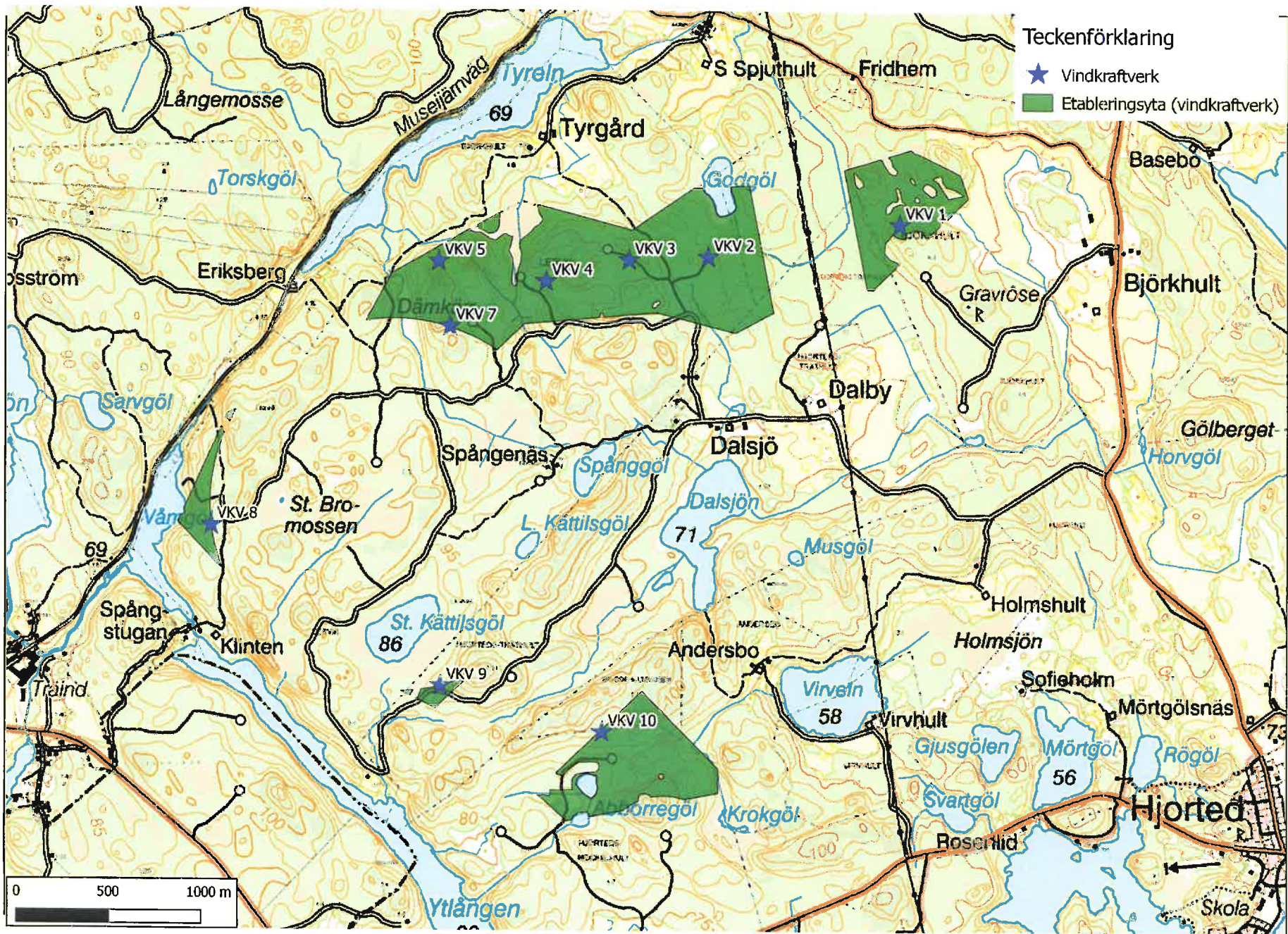
- Handlingar i ärendet har översänts till Miljö- och byggnadsnämnden.
- Miljöprövningsdelegationen anhåller om ert besked enligt 16 kap. 4 § miljöbalken huruvida kommunen tillstyrker att tillstånd meddelas till aktuell verksamhet eller ej.

Information: Miljöprövningsdelegationen får enligt Miljöbalken 16:4 ej bevilja tillstånd om inte aktuell kommun tillstyrker detta.

Senaste datum för yttrande

2018-03-16

Bilaga: Karta över etableringsyta

Komplettering av Miljötilståndsansökan

Dnr 551-6621-15

Vindpark Lervik

2017-10-13

2017-10-13

Länsstyrelsen Kalmar Län
Regeringsgatan 1
391 86 Kalmar

Diarienummer
Dnr 551-6621-15

Sökande

Verksamhetsutövare är EW 15 Lervik AB, Organisationsnummer 556930-0667, Sockerbruket 33, 414 51 Göteborg.

Kontaktperson:

Klas Lomberg - Projektledare, EW 15 Lervik AB
Mob - 0760-252925
E-post - klo@eurowindenergy.com

Saken

Föreliggande komplettering är till för ansökan med ovanstående Dnr, om en ny etablering av vindkraft i området kring Lervik i Västervik kommun.

Vindkraftsetableringen kommer att bestå av nio (9) vindkraftverk med en maximal höjd på 200m.

Bilden på framsidan visar fotomontage för Vindpark Lervik hämtad från tillståndsansökan (2012).

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Bakgrund	4
2. Metod	5
3. Åtagande till följd av komplettering	5
4. Redogörelse för punkterna i föreläggandet	6
4.1 Första punkten i föreläggandet	6
4.1.1 Resultat av kompletterande inventeringar	6
4.1.2 Verksamhetsutövarens slutsats	6
4.2 Andra punkten i föreläggandet	6
4.2.1 Resultat av kompletterande inventeringar	7
4.2.2 Verksamhetsutövarens slutsats	7
4.3 Tredje punkten i föreläggandet	7
4.3.1 Resultat av kompletterande inventeringar	7
4.3.2 Verksamhetsutövarens slutsats	7
4.4 Fjärde punkten i föreläggandet	7
4.4.1 Resultat av kompletterande inventeringar	7
4.4.2 Verksamhetsutövarens slutsats	8
4.5 Femte punkten i föreläggandet	8
4.5.1 Resultat av kompletterande inventeringar	8
4.5.2 Verksamhetsutövarens slutsats	9
4.6 Sjätte punkten i föreläggandet	9
4.7 Sjunde punkten i föreläggandet	9
5. Ny preliminär parklayout	10
5.1 Ny preliminär layout	10
5.2 Ljudutbredning	11
5.3 Skuggutbredning	11

Bilagor

1. Karta – ändringsförslag till följd av komplettering
2. Fågelinventering – Jakobi Sustainability
3. Sammanställning av tidigare inventeringar & utredningar
4. Ljudberäkning & skuggberäkning

1. Bakgrund

Miljöprövningsdelegationen lämnade tillstånd till verksamheten den 5 mars 2015. Efter överklagande återförvisade Mark- och miljödomstolen ärendet med motiveringen att verksamhetens konsekvenser för fåglar inom det berörda området inte är tillräckligt utredd. Miljöprövningsdelegationen bedömde att ansökan behövde kompletteras (*Föreläggande om komplettering av tillståndsansökan enligt 9. Kap miljöbalken 20160922*) för att en prövning enligt miljöbalken ska kunna genomföras.

Föreliggande dokument hanterar ovan föreläggande om komplettering. Kompletteringsbegäran är formulerad enligt nedanstående punkter. I kapitel 4 redogörs för resultatet av respektive punkts hantering och i kapitel 3 ges verksamhetsutövarens samlade förslag på hur resultatet av de kompletterande inventeringarna ska hanteras.

1. Utför en rovfågelinventering. För att täcka in häckande örnar ska inventeringen påbörjas i februari-mars. Häckningsplats/trolig häckningsplats ska markeras för minst arterna havsörn, kungsörn, fiskgjuse och bivråk. Alternativt ska avsaknad av häckning verifieras.
2. Inventera Storlom inom 1000 meters radie ifrån samtliga etableringsytor. I redovisade resultat ska eventuella häckningsplatser och flygvägar mellan fiske- och häckningssjöar ingå. Påverkan på arten ska bedömas och eventuella försiktighetsåtgärder/anpassningar ska beskrivas.
3. Inventera tjäderspelplatsen som identifierats mellan Stora Bromossen och Spångenäsmossen. Ange antalet spelande tuppar. Påverkan på arten vid eventuell vindkraftsetablering ska beskrivas.
4. Inventera nattskärre och beskriv påverkan på arten.
5. Vid utförande av ovanstående inventeringar ska även andra fåglar som iakttas registreras och redovisas (endast arter som kan påverkas negativt av vindkraftsetablering).
6. Sammanställ samtliga naturvärdesinventeringar i ett gemensamt dokument, även tidigare utredningar som gjordes innan ärendet återförvisades ska finnas med. I det samlade dokumentet ska all påverkan på fåglar, fladdermöss och övriga naturvärden beskrivas.
7. Samtliga inventeringar ska utföras enligt svensk standard för naturvärdesinventeringar SS 199000:2014-NVI. För samtliga inventeringar ska datum och antal timmar redovisas.

2. Metod

Verksamhetsutövaren har låtit konsultföretaget Jakobi Sustainability AB (JSAB) utföra en fågelinventering för att uppfylla de krav på inventeringar och besvara de frågeställningar som föreläggandet om komplettering kräver. JSABs fågelinventering ges i sin helhet i bilaga 2. Vidare efterfrågas, enligt punkt 6 i föreläggandet, en sammanställning av de tidigare fågel-, fladdermus- och naturvärdesinventeringar som verksamhetsutövaren låtit utföra under tillståndsprocessen. Detta material finns sammanställt i bilaga 3.

Var punkt i föreläggandet om komplettering besvaras i detta dokument separat. Punkt 1-5 bemöts huvudsakligen med hänvisning till JSABs fågelinventering utförd mellan februari och juli 2017.

3. Åtagande till följd av komplettering

Kompletterande inventeringar har identifierat ett tjäderspel med fler än 5 tuppar mellan Stora Bromossen och Spångenäs mossen. Enligt Naturvårdsverkets riktlinjer är det lämpligt att hålla ett skyddsavstånd på 1 km från en sådan spelplats. På grund av detta åtar sig verksamhetsutövaren följande ändring i vindkraftparkens utformning:

- Vindkraftparken ska utformas så att inga vindkraftverk placeras närmare än 1 km från identifierad tjäderspelplats enligt bilaga 1.

Detta innebär en utökad skyddszon till tjäderspelplatsen mellan [redacted] och [redacted] från en befintlig cirkelradie på 450m till en ny cirkelradie på 1 km.

En sådan utökad skyddszon bidrar även till skydd för vissa andra känsliga arter. Följande är utdrag från JSABs rapport, se bilaga 2:

- Områdets främsta och mest skyddsvärda naturvärden är knutna till tjäderspelplatsen och de sumpstråk och sumpskogar som finns inom 1 km från spelplatsen vilka visas som lämpliga fortplantningsområden i figur 8. En hänsynszon på 1 km i radie runt spelplatsen bidrar även till skydd för sparvuggla och spillkråka som häckar nära spelplatsen samt för nattskärar som har flera revir inom 1 km från spelplatsen.

Konsekvensen för verksamhetsutövaren är att en stor del av det tillståndsgivna området enligt beslut 2015 reduceras, vilket kraftigt reducerar värdet i projektet. Det är dock möjligt att omplacera vindkraftparkens samtliga 9 tillståndsgivna verk. Verksamhetsutövaren ber om tillstånd för att vindkraftverkens vingspetsar ska kunna överskrida 1 km-avståndet från tjäderspelplatsen.

4. Redogörelse för punkterna i föreläggandet

4.1 Första punkten i föreläggandet

Första punkten i föreläggandet är som följer:

1. Utför en rovfågelinventering. För att täcka in häckande örnar ska inventeringen påbörjas i februari-mars. Häckningsplats/trolig häckningsplats ska markeras för minst arterna havsörn, kungsörn, fiskgjuse och bivråk. Alternativt ska avsaknad av häckning verifieras.

4.1.1 Resultat av kompletterande inventeringar

Nedan följer sammanfattande utdrag från JSABs fågelinventering (se bilaga 2 för fullständig rapport).

Spelflyktsinventering av kungsörn och havsörn genomfördes vid tre tillfällen (mellan kl. 09.00-14.00) den 16 och 17 februari samt den 8 mars från två olika observationspunkter av två inventerare. Ingen kungsörn observerades under inventering och det bedöms inte heller häcka något par i närområdet. Flertalet observationer av havsörn gjordes i området. En ansamling av havsörnar kunde noteras 17 februari 2017 cirka 1 km öster om Dalsjögård kring en misstänkt slaktplats.

Inget beteende som tyder på revirmarkering eller häckning av havsörn inom inventeringsområdet enligt figur 3 noterades under inventeringen.

Bivråk eftersöktes genom spelflyktsinventering i lämpliga lövskogsmiljöer med inslag av öppen mark vid två tillfällen under juli (sammanlagt 12 timmar). Ingen bivråk observerades under inventeringen.

Fiskgjuse, storlom och smålom eftersöktes genom att alla tjärnar, gölar och sjöar inom 1 km från anläggningsområdets ytterkanter besöktes under juni och juli månad. Varken fiskgjuse, storlom eller smålom bedöms häcka i området. Angående observationer av storlom som gjorts i sjön Ytlången av boende utgörs de troligen av rastande fåglar under flyttningen eller tillfälligt fiskande fåglar.

4.1.2 Verksamhetsutövarens slutsats

Kompletterande inventeringar föranleder inget behov av ändringar i vindkraftsparkens omfattning eller utformning. Förslagsvis kan ett villkor skrivas in i tillståndet med uppmaning att slaktplatser bör undvikas inom ett avstånd på 500 meter från vindkraftverk.

4.2 Andra punkten i föreläggandet

Andra punkten i föreläggandet är som följer:

2. Inventera Storlom inom 1000 meters radie ifrån samtliga etableringsytor. I redovisade resultat ska eventuella häckningsplatser och flygvägar mellan fiske- och häckningsjöar ingå. Påverkan på arten ska bedömas och eventuella försiktighetsåtgärder/anpassningar ska beskrivas.

4.2.1 Resultat av kompletterande inventeringar

Nedan följer sammanfattande utdrag från JSABs fågelinventering (se bilaga 2 för fullständig rapport).

Fiskgjuse, storlom och smålom eftersöktes genom att alla tjärnar, gölar och sjöar inom 1 km från anläggningsområdets ytterkanter besöktes under juni och juli månad. Varken fiskgjuse, storlom eller smålom bedöms häcka i området. Angående observationer av storlom som gjorts i sjön Ytlången av boende utgörs de troligen av rastande fåglar under flyttningen eller tillfälligt fiskande fåglar.

4.2.2 Verksamhetsutövarens slutsats

Kompletterande inventeringar föranleder inget behov av ändringar i vindkraftsparkens omfattning eller utformning.

4.3 Tredje punkten i föreläggandet

Tredje punkten i föreläggandet är som följer:

3. Inventera tjäderspelplatsen som identifierats mellan Stora Bromossen och Spångenäs mossen. Ange antalet spelande tuppar. Påverkan på arten vid eventuell vindkraftsetablering ska beskrivas.

4.3.1 Resultat av kompletterande inventeringar

Nedan följer sammanfattande utdrag från JSABs fågelinventering (se bilaga 2 för fullständig rapport).

Den lokalt kända och av Länsstyrelsen utpekade tjäderspelplatsen mellan [redacted] och [redacted] (figur 5) inventerades genom att övernattningsbesök skedde nära spelplatsen för att höra inlygningen av hanar samt för att räkna antalet spelande tuppar i gryningen utan att störa spelet. Detta gjordes vid ett tillfälle i början och vid ett tillfälle i slutet av april. Tjäderspelplatsen bedöms hysa 7–8 tuppar vilket är ett ovanligt stort och skyddsvärt spel för södra Sverige. En hänsynszon rekommenderas för att behålla kvaliteterna i tjädernas habitat och skydda tjädernas fortplantningsområde. Rekommenderad hänsynszon för spel med fler än fem tuppar i södra Sverige är 1 km i radie kring spelplatsen.

4.3.2 Verksamhetsutövarens slutsats

Här föreslås en utökad skyddszon till tjäderspelplatsen mellan [redacted] och [redacted] från 450 m radie till 1 km radie. Motiveringen är att tidigare utförda inventeringar (bilaga 3.1.2, s.12) underskattat antal spelande tjädertuppar och med aktuellt antal på 7-8 tuppar är rekommenderat hänsynsavstånd 1 km.

4.4 Fjärde punkten i föreläggandet

Fjärde punkten i föreläggandet är som följer:

4. Inventera nattskärria och beskriv påverkan på arten.

4.4.1 Resultat av kompletterande inventeringar

Nedan följer sammanfattande utdrag från JSABs fågelinventering (se bilaga 2 för fullständig rapport).

Nattskärria inventerades nattetid (kl. 23-04) under juni vid två tillfällen. Nattskärria bedöms häcka i området med cirka 8 revirhävande hannar i projektområdet, se figur 5 (bilaga 2). Revirtätheten ligger på 0,9 spelande hannar inom hela inventeringsområdet och inom projektområdet på 1,14 spelande hannar per km². I Naturvårdsverkets rapport 6740 Vindkraftens påverkan på fåglar och fladdermöss – Uppdaterad syntesrapport (Naturvårdsverket, 2017) ”rekommenderas att täta bestånd av nattskärria (> två spelande hannar/km²) i naturliga miljöer, såsom hållmarkstallskog eller gles tallskog på mossar och motsvarande, bör undantas från vindkraftsutbyggnad”. Nattflygande insekter attraheras ofta av ljus vilket kan ge koncentrationer av insekter nära verken vilket innebär en kollisionsrisk för nattskärria. Nattskärria kan vara känslig för störningar under anläggningsfasen.

4.4.2 Verksamhetsutövarens slutsats

Den föreslagna åtgärden med en hänsynszon på 1 km radie till spelplats för tjäderspel, se kapitel 3, bidrar även till skydd för nattskärria som har flera revir inom 1 km från spelplatsen.

Ett befintligt åtagande i tillståndet för vindpark Lervik från 2015 hanterar, delvis, problematiken med nattskärria och kollisionsrisk när denna söker föda nattetid. Villkor 8, som huvudsakligen är en driftbegränsning till skydd för fladdermöss, lyder enligt följande:

- Under perioden fr.o.m. den 15 juli t.o.m. den 30 september, från en timme före solnedgång till en timme efter solnedgång, när medvindstyrkan under 10 minuter är mindre än 5 m/s vid verkets nav, ska vindkraftsverkets rotor stå stilla. Rotorn får därefter tillåtas röra sig först efter att medvindstyrkan under 10 minuter överstigit 5 m/s.

Ytterligare krav på begränsningar i verksamheten på grund av nattskärria kan inte anses rimligt då beståndet i området inte definieras som ett tätt bestånd. I utredningsområdet uppskattas antalet spelande hannar till 0,9-1,4 per km² (tätt bestånd innebär >2 spelande hannar per km²).

4.5 Femte punkten i föreläggandet

Femte punkten i föreläggandet är som följer:

5. Vid utförande av ovanstående inventeringar ska även andra fåglar som iaktas registreras och redovisas (endast arter som kan påverkas negativt av vindkraftsetablering).

4.5.1 Resultat av kompletterande inventeringar

Nedan följer sammanfattande utdrag från JSABs fågelinventering (se bilaga 2 för fullständig rapport).

I samband med de riktade artinventeringarna i området observerades utöver ovanstående arter även flertalet andra skyddsvärda fågelarter:

- En spelande rördrom hördes spela från sydvästra delen av Dalsjön den 12–13 april.
- Enstaka toppspel från en till två orrhanar hördes i inventeringsområdet i samband med tjäderinventeringen 12–13 och 27–28 april.
- Ormvråk häckar i området med minst två bon varav ett ligger cirka 300 m från närmsta planerade vindkraftverk.
- En adult röd glada observerades under häckningstid den 15 juni vid Björkhult cirka 500 meter öster om VKV-01. Vid återbesök 22 juni vid Björkhult observerades ingen röd glada eller observationer som tyder på häckning.

- Ett par sparvuggla hävdade revir i direkt anslutning till tjäderspelplatsen. En individ hördes under natten den 12–13 april och två individer hördes tillsammans den 27–28 april.
- Flera observationer av spillkråka gjordes i inventeringsområdet. Åtminstone ett par bedöms häcka nära tjäderspelplatsen.

4.5.2 Verksamhetsutövarens slutsats

Den föreslagna åtgärden med en hänsynszon på 1 km radie till spelplats för tjäderspel, se kapitel 3, bidrar även till skydd för sparvuggla och spillkråka som häckar nära spelplatsen. Kompletterande inventeringar föranleder inget ytterligare behov av ändringar i vindkraftsparkens omfattning eller utformning.

4.6 Sjätte punkten i föreläggandet

Sjätte punkten i föreläggandet är som följer:

6. Sammanställ samtliga naturvärdesinventeringar i ett gemensamt dokument, även tidigare utredningar som gjordes innan ärendet återförvisades ska finnas med. I det samlade dokumentet ska all påverkan på fåglar, fladdermöss och övriga naturvärden beskrivas.

Samtliga fågel, fladdermus och naturvärdesinventeringar samt utredningar som tidigare lämnats in gällande detta tillståndsärende finns bifogat i bilaga 3. Det tillståndsgivna etableringsområdet från 2015 är utformat med hänsyn till resultaten i dessa inventeringar.

4.7 Sjunde punkten i föreläggandet

Sjunde punkten i föreläggandet är som följer:

7. Samtliga inventeringar ska utföras enligt svensk standard för naturvärdesinventeringar SS 199000:2014-NVI. För samtliga inventeringar ska datum och antal timmar redovisas.

Nedan följer utdrag från JSABs fågelinventering där inventeringsmetodiken beskrivs (se bilaga 2 för fullständig rapport).

Samtliga inventeringar med datum och antal timmar redovisas löpande i rapporten. Kartanalyserna har utförts i ArcGIS 10.3 och i koordinatsystemet SWEREF99_TM. Samtliga fågelinventeringar har utförts enligt Naturvårdsverkets standardiserade metoder för fågelinventeringar (Naturvårdsverket, 2010). Vid inventering med tillägg av annan artspecifik metod anges detta under respektive art. För fågelinventeringar är inte svensk standard för naturvärdesinventeringar SS 199000:2014-NVI tillämpbar.

5. Ny preliminär parklayout

5.1 Ny preliminär layout

Antalet vindkraftverk påverkas inte av att etableringsytan reduceras enligt förslag i kapitel 3. Utrymme lämnas både väster och söder om den föreslagna hänsynszonen för placering av vindkraftverk, se karta nedan. Teknikutvecklingen innebär också att man idag kan placera vindkraftverken närmare varandra än tidigare.

Etableringen innefattar fortsatt upp till nio vindkraftverk med en maximal höjd om 200 meter.

SWEREF99TM		
Nummer	E	N
VKV 1	575955	6390629
VKV 2	574920	6390450
VKV 3	574493	6390432
VKV 4	574045	6390316
VKV 5	573465	6390421
VKV 7	573526	6390073
VKV 8	572236	6388997
VKV 9	573476	6388144
VKV 10	574350	6387900

Koordinater för nya preliminära verksplaceringar

5.2 Ljudutbredning

Ljudkraven på maximalt 40 dB(A) uppfylls vid samtliga bostäder, se ljudkarta nedan samt bifogad ljudrapport bilaga 4.a. Beräkningarna är baserade på den av Statens Naturvårdsverk rekommenderad metod "Ljud från vindkraftverk", 2010 (NV dnr 382-6897-07 Rv). Denna beräkningsmodell resulterar i konservativa ljudvärden jämfört med den alternativa beräkningsmodellen NORD2000 som kan förväntas redovisa något lägre ljudvärden.

Kartan illustrerar ljudutbredning från vindkraftsparken baserat på verken Vestas V126-3.45MW med torn höjd på 137m.

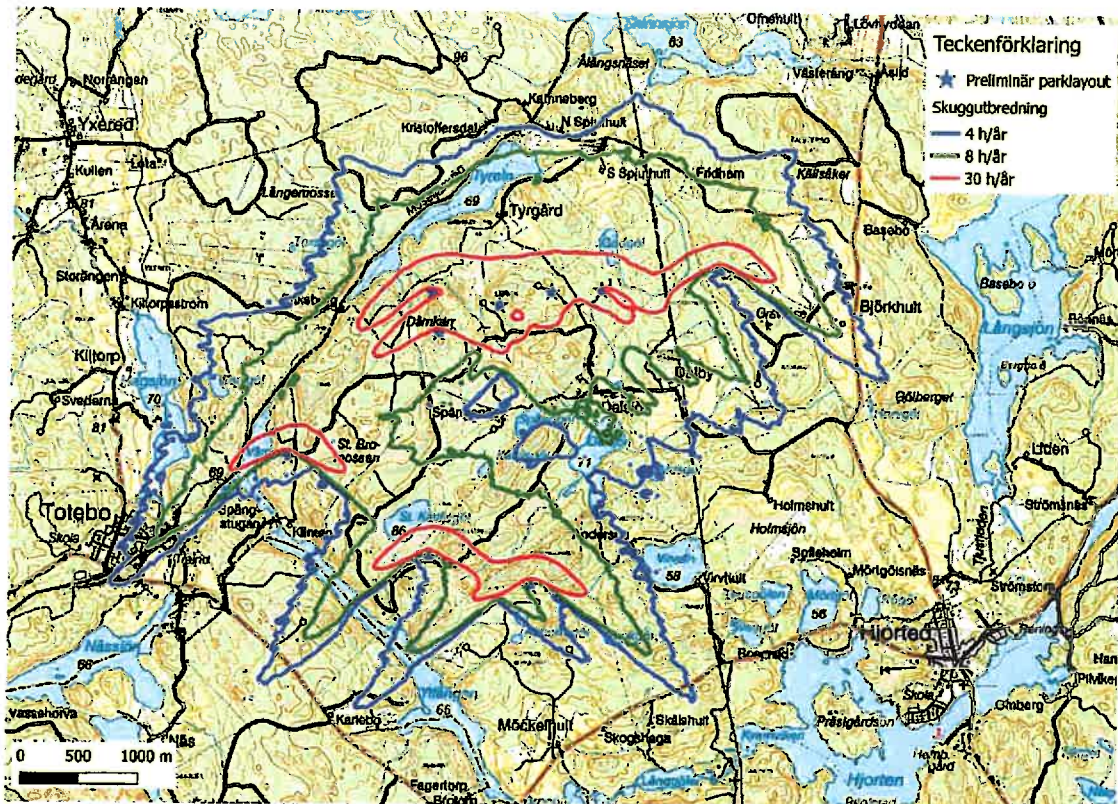
5.3 Skuggutbredning

Skuggutbredning har beräknats med programmet WindPRO 3.1, se skuggkarta nedan samt bifogad skuggrapport bilaga 4.b. Nedan karta redovisar sannolik skuggutbredning. Antal soltimmar är hämtade från SMHIs statistik för Norrköping mellan åren 1988-1993.

Då ett antal bostäder överstiger riktvärdena på 8 skuggtimmar per år kommer skuggdetektorer installeras på verken. Praktiskt fungerar det så att beräkning görs för att fastställa vilka tider respektive vindkraftverk skuggar respektive bostad och vindkraftverket i fråga stängs sedan av dessa tider för att uppfylla riktvärdet på 8 skuggtimmar per år.

Det är viktigt att poängtera att sannolika skuggeffekten inte är densamma som den faktiska skuggeffekten, dvs. den skuggeffekt som uppkommer i verkligheten. Vid beräkning av sannolika skuggeffekten utgår beräkningsmodellen i WindPRO 3.1 utifrån att det är helt öppet i terrängen, alltså inga träd eller annan vegetation.

Verksamhetsutövaren kommer under alla förutsättningar uppfylla gällande riktvärden.

Kartan illustrerar sannolik skuggutbredning från vindkraftsparken baserat på verken Vestas V126-3.45MW med torn höjd på 137m.

Fågelinventering vid Lervik

Västerviks kommun, Kalmar län

2017-09-13

Jakobi
SUSTAINABILITY AB

Uppdrag:	Fågelinventering inför vindkraftsetablering vid Lervik, Västerviks kommun.
Beställare:	Eurowind Energy
Inventering och rapport:	Magnus Lundström, Jakobi Sustainability AB
Inventering:	Jan Henriksson, Amalina Natur- och Miljökonsult (underkonsult)
Kvalitetsgranskning:	Marie Jakobi, Jakobi Sustainability AB
Foto:	Magnus Lundström © Jakobi Sustainability AB

Innehållsförteckning

1. BAKGRUND.....	5
1.1 Uppdrag och syfte	5
1.2 Geografisk avgränsning.....	6
1.3 Allmän beskrivning av området	8
2. METOD OCH RESULTAT	8
2.1 Utförande.....	8
2.2 Lommar	8
2.3 Rovfåglar	9
2.4 Tjäder	12
2.5 Nattskärra	14
2.6 Övriga skyddsvärda fågelarter	15
3. SAMLAD BEDÖMNING	16
3.1 Tjäder	17
3.2 Havsörn och kungsörn.....	19
3.3 Lommar	20
3.4 Nattskärra	21
3.5 Övriga skyddsvärda fåglar	22
4. REFERENSER	23

Sammanfattning

Denna rapport redovisar en fågelinventering i Lervik, Västerviks kommun, inom planerat anläggningsområde för en vindkraftspark (figur 1). Ärendet prövas av Länsstyrelsen i Kalmar län. Inventeringen är genomförd efter en kompletteringsbegäran från Länsstyrelsen i Kalmar län enligt Länsstyrelsens föreläggande från 2016-09-22. Inventeringen genomfördes mellan februari och juli 2017.

Nedan redovisas vilka inventeringar som har genomförts och resultatet av dessa:

- Fiskgjuse, storlom och smålom eftersöktes genom att alla tjärnar, gölar och sjöar inom 1 km från anläggningsområdets ytterkanter besöktes under juni och juli månad. Varken fiskgjuse, storlom eller smålom bedöms häcka i området. Angående observationer av storlom som gjorts i sjön Ytlången av boende utgörs de troligen av rastande fåglar under flyttningen eller tillfälligt fiskande fåglar.
- Spelflyktsinventering av kungsörn och havsörn genomfördes vid tre tillfällen (mellan kl. 09.00-14.00) den 16 och 17 februari samt den 8 mars från två olika observationspunkter av två inventerare. Ingen kungsörn observerades under inventering och det bedöms inte heller häcka något par i närområdet. Flertalet observationer av havsörn gjordes i området. En ansamling av havsörnar kunde noteras 17 februari 2017 cirka 1 km öster om Dalsjögård kring en misstänkt slaktplats.
- Bivränk eftersöktes genom spelflyktsinventering i lämpliga lövskogsmiljöer med inslag av öppen mark vid två tillfällen under juli (sammanlagt 12 timmar). Ingen bivränk observerades under inventeringen.
- Den lokalt kända och av Länsstyrelsen utpekade tjäderspelplatsen mellan [redacted] och [redacted] inventerades genom att övernattnings skedde nära spelplatsen för att höra intygningen av hanar samt för att räkna antalet spelande tuppar i gryningen utan att störa spelet. Detta gjordes vid ett tillfälle i början och vid ett tillfälle i slutet av april. Tjäderspelplatsen bedöms hysa 7–8 tuppar vilket är ett ovanligt stort och skyddsvärt spel för södra Sverige. En hänsynszon rekommenderas för att behålla kvaliteterna i tjädernas habitat och skydda tjädernas fortplantningsområde. Rekommenderad hänsynszon för spel med fler än fem tuppar i södra Sverige är 1 km i radie kring spelplatsen.
- Nattskärre inventerades nattetid (kl. 23-04) under juni vid två tillfällen. Nattskärre bedöms häcka i området med cirka 8 revirhävande hannar i projektområdet, se figur 5. Revirtätheten ligger på 0,9 spelande hannar inom hela inventeringsområdet och inom projektområdet på 1,14 spelande hannar per km². I Naturvårdsverkets rapport 6740 Vindkraftens påverkan på fåglar och fladdermöss – Uppdaterad syntesrapport (Naturvårdsverket, 2017) ”rekommenderas att täta bestånd av nattskärre (> två spelande hannar/km²) i naturliga miljöer, såsom hållmarkstallskog eller gles tallskog på mossar och motsvarande, bör undantas från vindkraftsutbyggnad”. Nattflygande insekter attraheras ofta av ljus vilket kan ge koncentrationer av insekter nära verken vilket innebär en kollisionsrisk för nattskärre. Nattskärren kan vara känslig för störningar under anläggningsfasen.
- I samband med de riktade artinventeringarna i området observerades utöver ovanstående arter även flertalet andra skyddsvärda fågelarter:

- En spelande rördrom hördes spela från sydvästra delen av Dalsjön den 12–13 april.
- Enstaka toppspel från en till två orrhanar hördes i inventeringsområdet i samband med tjäderinventeringen 12–13 och 27–28 april.
- Ormvråk häckar i området med minst två bon varav ett ligger cirka 300 m från närmsta planerade vindkraftverk.
- En adult röd glada observerades under häckningstid den 15 juni vid Björkhult cirka 500 meter öster om VKV-01. Vid återbesök 22 juni vid Björkhult observerades ingen röd glada eller observationer som tyder på häckning.
- Ett par sparvuggla hävdade revir i direkt anslutning till tjäderspelplatsen. En individ hördes under natten den 12–13 april och två individer hördes tillsammans den 27-28 april.
- Flera observationer av spillkråka gjordes i inventeringsområdet. Åtminstone ett par bedöms häcka nära tjäderspelplatsen.

Områdets främsta och mest skyddsvärda naturvärden är knutna till tjäderspelplatsen och de sumpstråk och sumpskogar som finns inom 1 km från spelplatsen vilka visas som lämpliga fortplantningsområden i figur 8. En hänsynszon på 1 km i radie runt spelplatsen bidrar även till skydd för sparvuggla och spillkråka som häckar nära spelplatsen samt för nattskärna som har flera revir inom 1 km från spelplatsen.

1. Bakgrund

1.1 Uppdrag och syfte

Denna rapport redovisar en fågelinventering i Lervik i Västerviks kommun inom planerat anläggningsområde för en vindkraftspark (figur 1). Ärendet prövas av Länsstyrelsen i Kalmar län.

Inventeringen är genomförd efter en kompletteringsbegäran från Länsstyrelsen i Kalmar län enligt Länsstyrelsens föreläggande från 2016-09-22. Kompletteringsbegäran är formulerad enligt följande:

1. Utför en rovfågelinventering. För att täcka in häckande örnar ska inventeringen påbörjas i februari-mars. Häckningsplats/trolig häckningsplats ska markeras för minst arterna havsörn, kungsörn, fiskgjuse och bivråk. Alternativt ska avsaknad av häckning verifieras.
2. Inventera Storlom inom 1000 meters radie ifrån samtliga etableringsytor. I redovisade resultat ska eventuella häckningsplatser och flygvägar mellan fiske- och häckningssjöar ingå. Påverkan på arten ska bedömas och eventuella försiktighetsåtgärder/anpassningar ska beskrivas.
3. Inventera tjäderspelplatsen som identifierats mellan [redacted] och [redacted]. Ange antalet spelande tuppar. Påverkan på arten vid eventuell vindkraftsetablering ska beskrivas.
4. Inventera nattskärar och beskriv påverkan på arten.
5. Vid utförande av ovanstående inventeringar ska även andra fåglar som iakttas registreras och redovisas (endast arter som kan påverkas negativt av vindkraftsetablering).
6. Sammanställ samtliga naturvärdesinventeringar i ett gemensamt dokument, även tidigare utredningar som gjordes innan ärendet återförvisades ska finnas med. I det samlade dokumentet ska all påverkan på fåglar, fladdermöss och övriga naturvärden beskrivas (avhandlas inte i föreliggande rapport).
7. Samtliga inventeringar ska utföras enligt svensk standard för naturvärdesinventeringar SS 199000:2014-NVI. För samtliga inventeringar ska datum och antal timmar redovisas.

Teckenförklaring

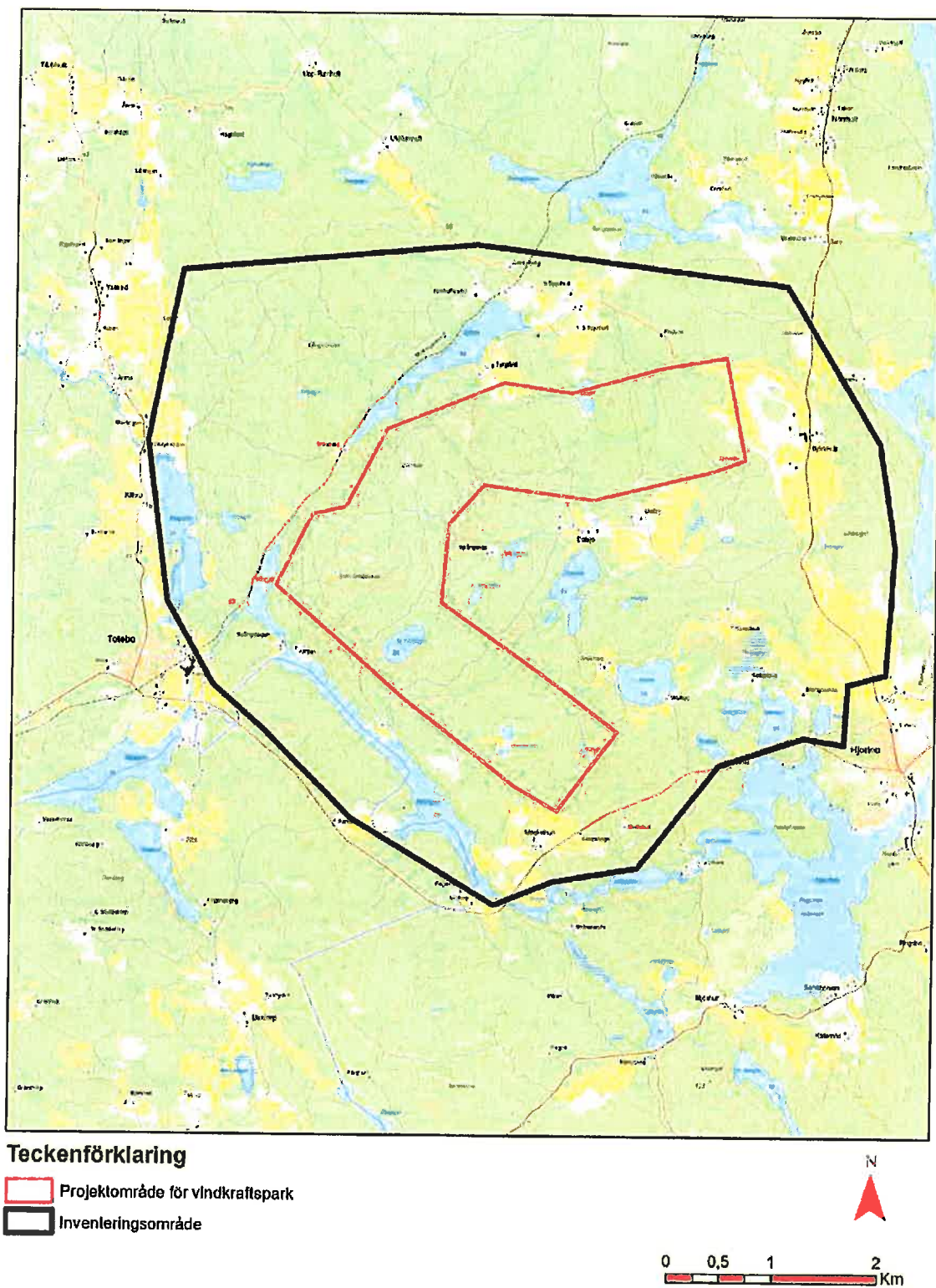
 Projektområde för vindkraftspark

Figur 1. Orienteringskarta över projektområdet för vindkraftspark i Lervik, Västerviks kommun.

1.2 Geografisk avgränsning

Det inventerade projektområdet ligger i den norra delen av Kalmar län, omkring 5 km sydväst om Ankersrum och omkring 2 mil sydväst om Västervik. Den planerade vindkraftsparken består av ett ca 800 ha stort anläggningsområde. Inventeringsområdets avgränsning visas i figur 2.

Figur 2. Översikt över inventeringsområdet.

1.3 Allmän beskrivning av området

Den planerade vindparken är belägen i ett landskap med lokala höjdskillnader, men utan några tydliga höjder ur ett regionalt perspektiv. Höjden över havet varierar mellan 65 meter vid de lägst belägna sjöarna och 115 meter vid de högsta höjderna. Topografin är kuperad och små branta partier förekommer på många platser. Små tjärnar förekommer sparsamt inom och i direkt anslutning till anläggningsområdet. Den större tjärnen Stora Kättilsgöl ligger inom anläggningsområdet. Större sjöar förekommer både öster och väster om anläggningsområdet. Sjön Ytlången ligger i direkt anslutning till den planerade parken i sydväst om anläggningsområdet. Naturmiljön domineras av produktionsinriktad tallskog. Ställvis förekommer även gran och mindre sumpstråk med sumpskog. Alla trädbestånd är påverkade av produktionsinriktat skogsbruk. Till största delen består projektområdet av nyligen avverkade ytor eller homogena planteringar av tall och gran. Lövinslaget är ringa men lokala lövdominerade områden förekommer och består främst av björk som vuxit upp på avverkade ytor. Enstaka ädellövträd förekommer även i de branter som inte kan nyttjas för produktionsskog.

2. Metod och resultat

2.1 Utförande

Inventeringen utfördes mellan februari och juli 2017 av Magnus Lundström, Jakobi Sustainability AB och Jan Henriksson, Amalina Natur och Miljökonsult. Området besöktes sammanlagt 14 dagar under denna period.

Samtliga inventeringar med datum och antal timmar redovisas löpande i rapporten. Kartanalyserna har utförts i ArcGIS 10.3 och i koordinatsystemet SWEREF99_TM.

Samtliga fågelinventeringar har utförts enligt Naturvårdsverkets standardiserade metoder för fågelinventeringar (Naturvårdsverket, 2010). Vid inventering med tillägg av annan artspecifik metod anges detta under respektive art. För fågelinventeringar är inte svensk standard för naturvärdesinventeringar SS 199000:2014-NVI tillämplig.

2.2 Lommar

Storlom och smålom eftersöktes genom att alla tjärnar, gölar och sjöar inom 1 km från anläggningsområdets ytterkanter besöktes under juni och juli månad. Vid första inventeringsomgången i juni besöktes alla vatten till fots genom att inventeraren gick längs strandkanten runt vattnet. Inventering skedde 13, 14 och 15 juni mellan kl. 07-15. I juli besöktes området återigen under två dagar (22 - 23 juli, 6 timmar vardera dagen) för att eventuellt observera flygande fiskande föräldrapar. Ytlången var den sjö i området som troligast kunde hysa häckande storlom efter bedömning från första inventeringsomgången tidigare i juni. Den 23 juli undersöktes därför Ytlången okulärt, under cirka tre timmar, efter lomungar och/eller fiskande vuxna lommar. Inte heller vid de tillfällen området besöktes för inventeringar av bivråk och nattskärra sågs eller hördes några lommar.

Enligt lokalbefolkning har observationer av storlom tidigare gjorts i det här området. Inga lommar kunde dock konstateras häcka varken i Ytlången eller i övriga inventeringsområdet.

2.3 Rovfåglar

Havsörn och kungsörn

Kartstudier gjordes innan fält för att välja lämpliga observationspunkter. Området besöktes sedan i fält innan inventeringen startade för att rekognosera terrängen och välja de mest lämpliga förvalda observationspunkterna. Spelflyktsinventering genomfördes vid tre tillfällen (mellan kl. 09.00-14.00) den 16 och 17 februari samt den 8 mars från två olika observationspunkter av två observatörer samtidigt, vilka stod i kontakt med varandra genom mobilkommunikation, för att observera spelflygande fåglar, flygriktningar och landningspunkter. Den 23 februari genomfördes en rekognosering i området enbart av Jan Henriksson. Inventering utfördes enligt den metod som rekommenderas av Örn-72 och som finns publicerad på deras hemsida, www.eagle72.se. Örn-72 är en ideell sammanslutning som arbetar för bevarandet av örn i Norden. De har under flera år utfört inventeringar av kungsörn i Sverige.

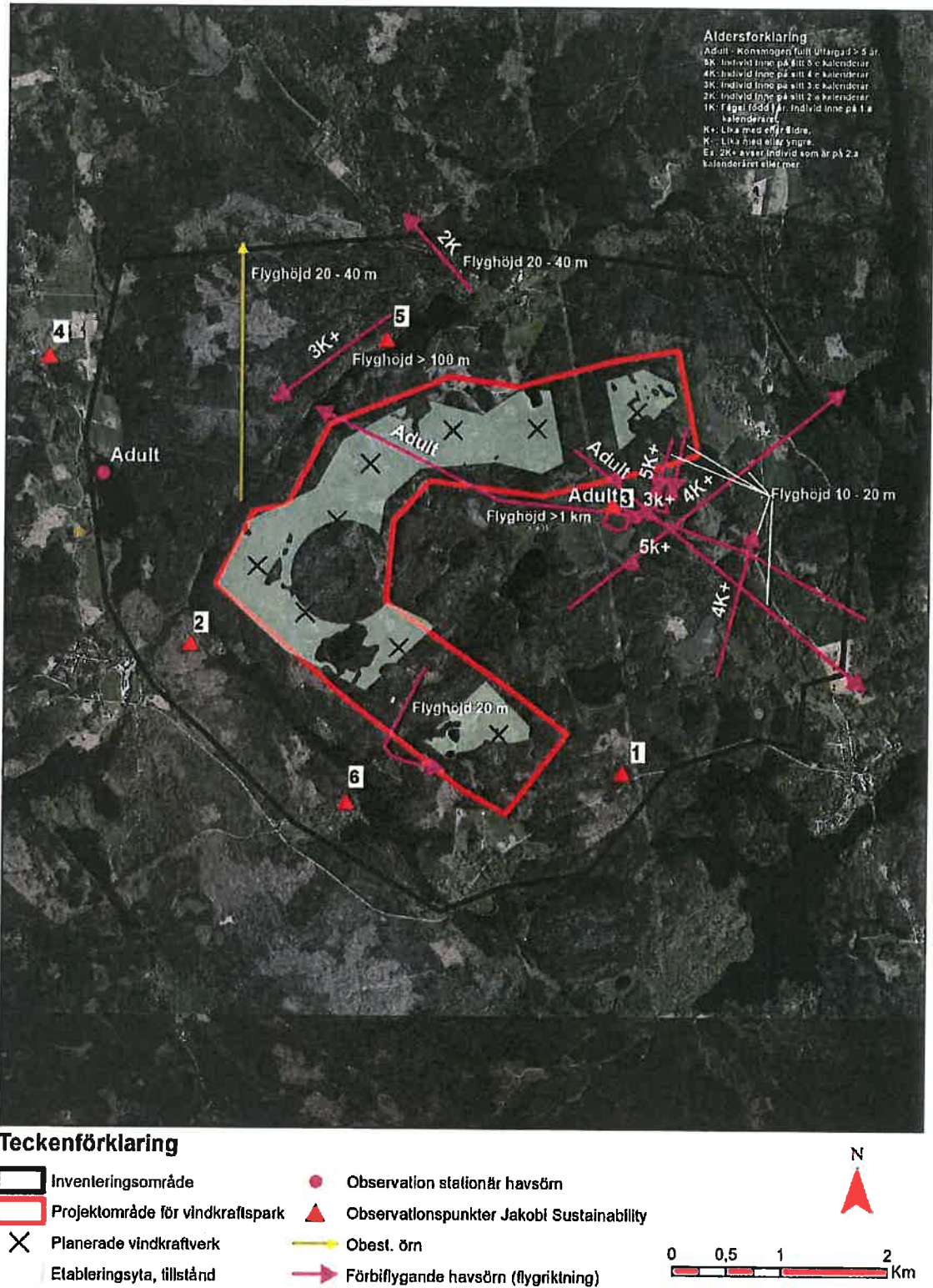
Lämpligaste perioden för inventering av flyktlekande kungsörn enligt denna metod är februari och mars. Kungsörnen är då uppe på hög höjd och markerar revir och tilltänkta boplatser. Vid eftersök av nya häckningsplatser bör inventeringen utföras under dagar med gynnsamt väder och från bra utkikspunkter. Gynnsamt väder innebär god sikt och blåst eller hård blåst.

Väderförhållanden och observationer under inventeringsdagarna redovisas nedan i tabell 1. Observationer och flygriktningar redovisas även i figur 3.

Ingen kungsörn observerades i området under inventeringen. Däremot sågs en obestämd örn (troligen havsörn) på långt håll samt flertalet havsörnar i olika åldrar.

Tabell 1. Observationer.

Datum	Tidpunkt.	Väder	Observationer	Observationspunkt
16/2	kl. 09-14	God sikt, svag vind. Barmark.	Inga observationer av örnar.	1, 2
17/2	kl. 09-15	God sikt svag-måttlig vind 3 - 7 m/s. Barmark.	1 obestämd örn på 20-40 m höjd mot norr. 4 havsörnar varav 1 adult på cirka 300 m höjd och 1 5k+, 1 3k+, 1 3k+ mellan 0 - 50 m i höjd samt 1 adult stationär i grantopp.	3, 4
23/2	kl. 09-12	God sikt svag-måttlig vind. Barmark.	1 adult fågel sittandes på isen vid Hagsjön.	Inventeraren rörlig i området.
8/3	kl. 09-14	God sikt, måttlig vind, snö ca 20 cm.	3 havsörnar varav 1 4 K+ på 0 - 50 m i höjd och 1 3K+ på 100 m samt 1 2K på 25 m höjd.	5, 6

Figur 3. Resultat från örninventering 2017.

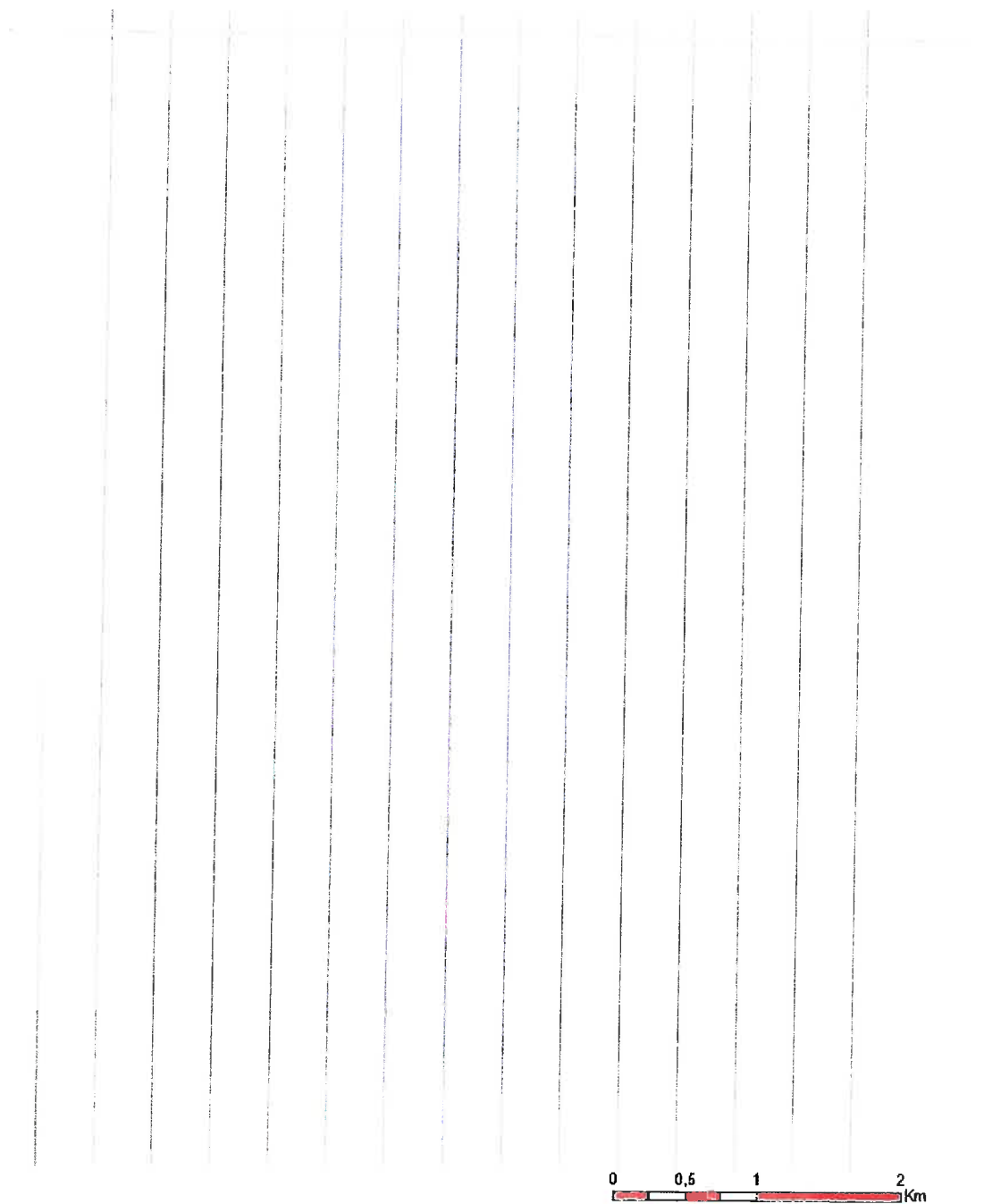
Fiskgjuse

Fiskgjuse inventerades i samband med inventeringen av lommar (se avsnitt 2.2). Inga fiskgjusar observerades i området.

Bivråd

Bivråd är en svårinventerad art som eftersöktes genom spelflyktsinventering i lämpliga lövskogsmiljöer med inslag av öppen mark. Inventering utfördes av Magnus Lundström den 15 juni (6 timmar) och av Jan Henriksson den 22 och 23 juli (sammanlagt 12 timmar). Norra och östra delen av projektområdet bedömdes inte som lämplig häckningsmiljö för bivråd utan inventeringarna koncentrerades till södra och västra delen om projektområdet. Bivråd eftersöktes även i samband med inventering av lom och fiskgjuse. Alltså eftersöktes bivråd under totalt fem dagar i inventeringsområdet.

Inga bivråkar observerades i området under inventeringen. Se figur 4 för observationspunkter under den riktade bivråksinventeringen.

Figur 4. Inventering av bivråk.

2.4 Tjäder

Den lokalt kända och av Länsstyrelsen utpekade tjäderspelplatsen mellan [redacted] och [redacted] inventerades genom att övernattnig skedde nära spelplatsen för att höra infloget av hanar samt för att räkna antalet spelande tuppar i gryningen utan att störa spelet. Inventeringen av själva spelplatsen avslutades när spelet mattats av senare på morgonen. Efteråt genomsöktes närområdet efter tjädrar i utkanterna. Inventeringen utfördes av Magnus

Lundström den 12 – 13 april mellan kl. 19 och kl. 08 samt av Magnus Lundström, Marie Jakobi och Jan Henriksson den 27 – 28 april mellan kl. 20 och kl. 08. Omgivningen genomsöktes inom en radie på 1 km runt spelplatsen efter tjäder från kl. 08 fram till cirka kl. 11 vid båda tillfällena.

Den 12 – 13 april noterades minst 5 spelande tuppar men då spelplatsen är ovanligt stor och svår att överblicka då sikten är skymd av hållar och stenar som skjuter här och var kan det ha funnits ytterligare tuppar på spelplatsen. Således var det tre observatörer vid det andra inventeringstillfället 27 – 28 april och då observerades minst 7 tuppar på spelplatsen.

Åtminstone sju tuppar uppehöll sig på spelplatsen vid inventeringen och ytterligare någon enstaka tupp kan ha funnits där utan att den observerades. Vid båda tillfällena sågs även flera hönor på spelplatsen. Även i omgivningarna runt 1 km i radie från spelplatsen stöttes flera hönor vid eftersök.

2.5 Nattskärra

Nattskärra inventerades nattetid under juni vid tre tillfällen: 17–18/6, kl. 23–03, 22 - 23/6, kl. 23 - 03 samt 24 - 25/6, kl. 22-24 (avbröts på grund av för mycket vind). Nattskärra inventerades enligt den metod som rekommenderas i Vattenfalls metodkatalog för fågelinventering vid vindkraftsprojektering (Vattenfall, 2015) med tillägget att området avlyssnades med parabol och till stor del till fots. Större delen av inventeringsområdet (norra och östra delen) bedömdes kunna avlyssnas från de bilvägar som löper kors och tvärs genom området. Inventering gjordes med hjälp av parabol för att lokalisera revirhävande fåglar under nätter med svag till ingen vind och uppehåll. Observationer redovisas i figur 6 nedan. Revirtätheten låg på 0,9 spelande hannar inom inventeringsområdet (gul linje) och inom projektområdet (röd linje) på 1,14 spelande hannar per km².

2.6 Övriga skyddsvärda fågelarter

I samband med de riktade artinventeringarna i området observerades utöver ovanstående arter även flertalet andra skyddsvärda fågelarter vilka redovisas nedan (se även figur 7).

Rördrom

En spelande rördrom hördes spela från sydvästra delen av Dalsjön den 12–13 april.

Orre

Enstaka toppspel från en till två hanar hördes i inventeringsområdet i samband med tjäderinventeringen 12–13 och 27–28 april.

Röd glada

En adult individ observerades under häckningstid den 15 juni vid Björkhult cirka 500 meter öster om VKV-01. Vid återbesök 22 juni vid Björkhult observerades ingen röd glada eller observationer som tyder på häckning.

Ormvråk

Ett bo och en trolig boplats upptäcktes under inventeringen, se figur 7.

Sparvuggla

Ett par sparvuggla hävdade revir i direkt anslutning till tjäderspelplatsen. En individ hördes under natten den 12–13 april och två individer hördes tillsammans den 27–28 april.

Spillkråka

Sju observationer av arten gjordes spritt över inventeringsområdet. Åtminstone ett par bedöms häcka nära tjäderspelplatsen.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3. Samlad bedömning

Samtliga fågelarter är fridlysta enligt 8 kap Miljöbalken. Alla fåglar kan teoretiskt dödas av vindkraftverk genom kollision. Rovfåglar, måsar, trutar och hönsfåglar dödas i högre omfattning än förväntat i förhållande till populationsstorlekarna. Dödligheten är generellt högre för fåglar

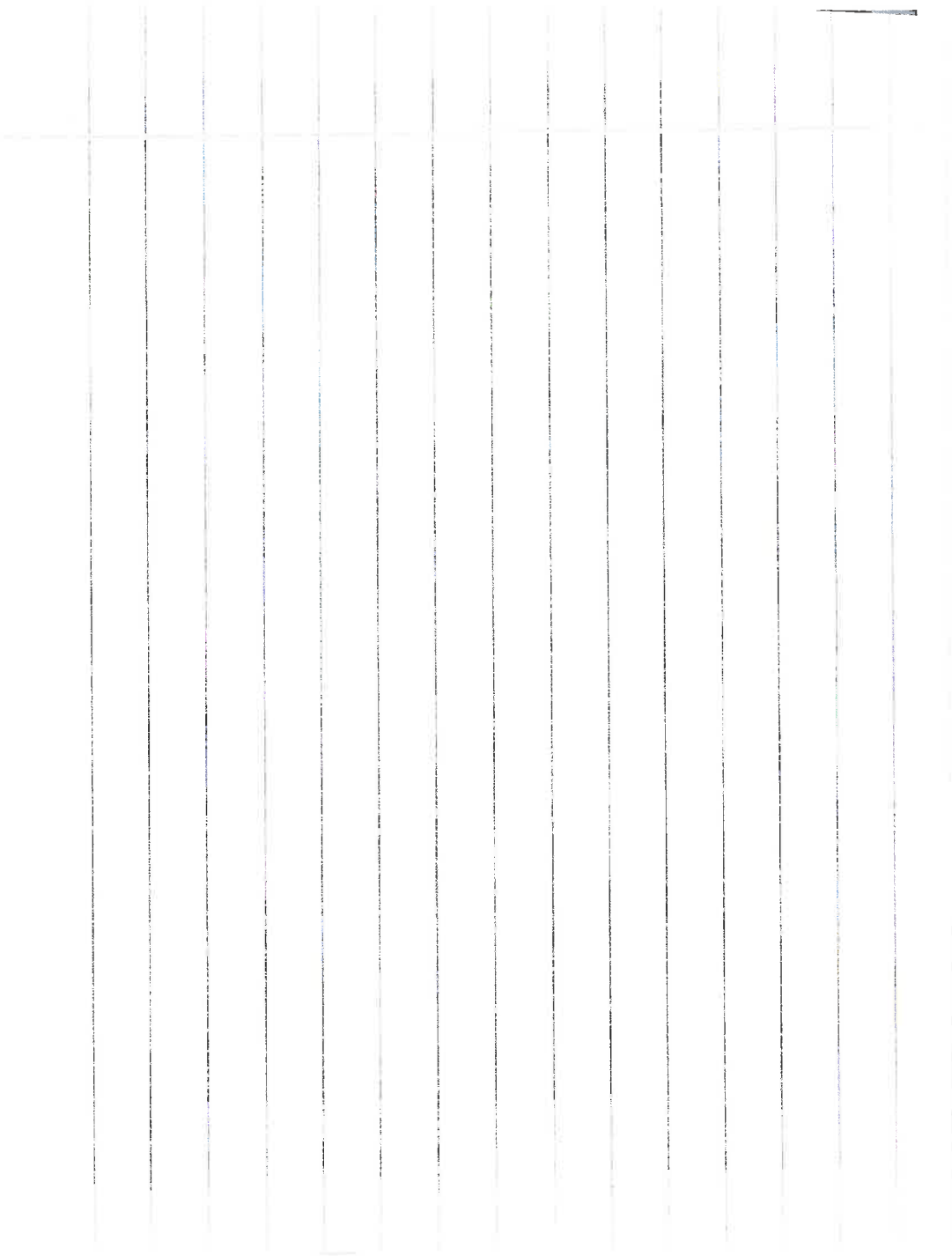
som vistas i ett område under längre tid såsom under häckning, övervintring eller rastning under flyttningstid (Naturvårdsverket, 2017).

3.1 Tjäder

Områdets främsta naturvärden är knutna till tjäderspelplatsen och de sumpstråk och sumpskogar som finns inom 1,5 km från spelplatsen. Dessa visas som lämpliga fortplantningsområden (ruvningsområde för hönorna och uppväxtområde för kycklingar) i figur 8.

Fortplantningsområden i figuren är markerade utifrån sumpskog utpekade av Skogsstyrelsen och identifierade sumpstråkområden vid genomgång av närområdet runt spelplatsen efter spel.

Tjäderspelplatsen bedöms hysa 7-8 tuppar vilket är ett ovanligt stort och skyddsvärt spel (BirdLife, 2013) för södra Sverige. Rekommenderad skyddszon för spel med fler än fem tuppar är 1 km i radie kring spelplatsen se även figur 8. En rekommenderad skyddszon på 1 km baseras på de riktlinjer som Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och Sveriges Ornitologiska Förening (BirdLife, 2013) tagit fram vid hänsyn till tjäderspel vid etablering av vindkraft (Naturvårdsverket, 2017).

Figur 8. Rekommenderad skyddszon runt tjäderspelplatsen vid Lervik, Västerviks kommun.

Tjäderns miljö består av gles eller luckig skog med inslag av asp och ett tätt fältskikt av blåbärsris i en mosaik med sumpskogar, myrmarker och andra små våtmarker. Tjädern är beroende av olika biotoper under sitt levnadsår. Efter spelet ruvar hönsen gärna i skog med hög

ristäckning och under täta kjolgranar. Efter att ungarna kläcks söker de föda i sumpstråk och myrmarker efter insekter. På vintern är de mer beroende av gamla tallar som de betar barr ifrån. Detta gör att de behöver ett stort område med olika miljöer för sin fortplantning (Skogsstyrelsen, 2017).

Tjädern är fridlyst enligt 4 § Artskyddsförordningen men räknas även som vilt, vilket betyder att den är fredad men är jaktbar enligt jaktförordningen eller jaktlagen. Tjädern skyddas också genom Fågeldirektivet bilaga 1 och av Bernkonventionens bilaga III (Artdatabanken, 2017_1).

3.2 Havsörn och kungsörn

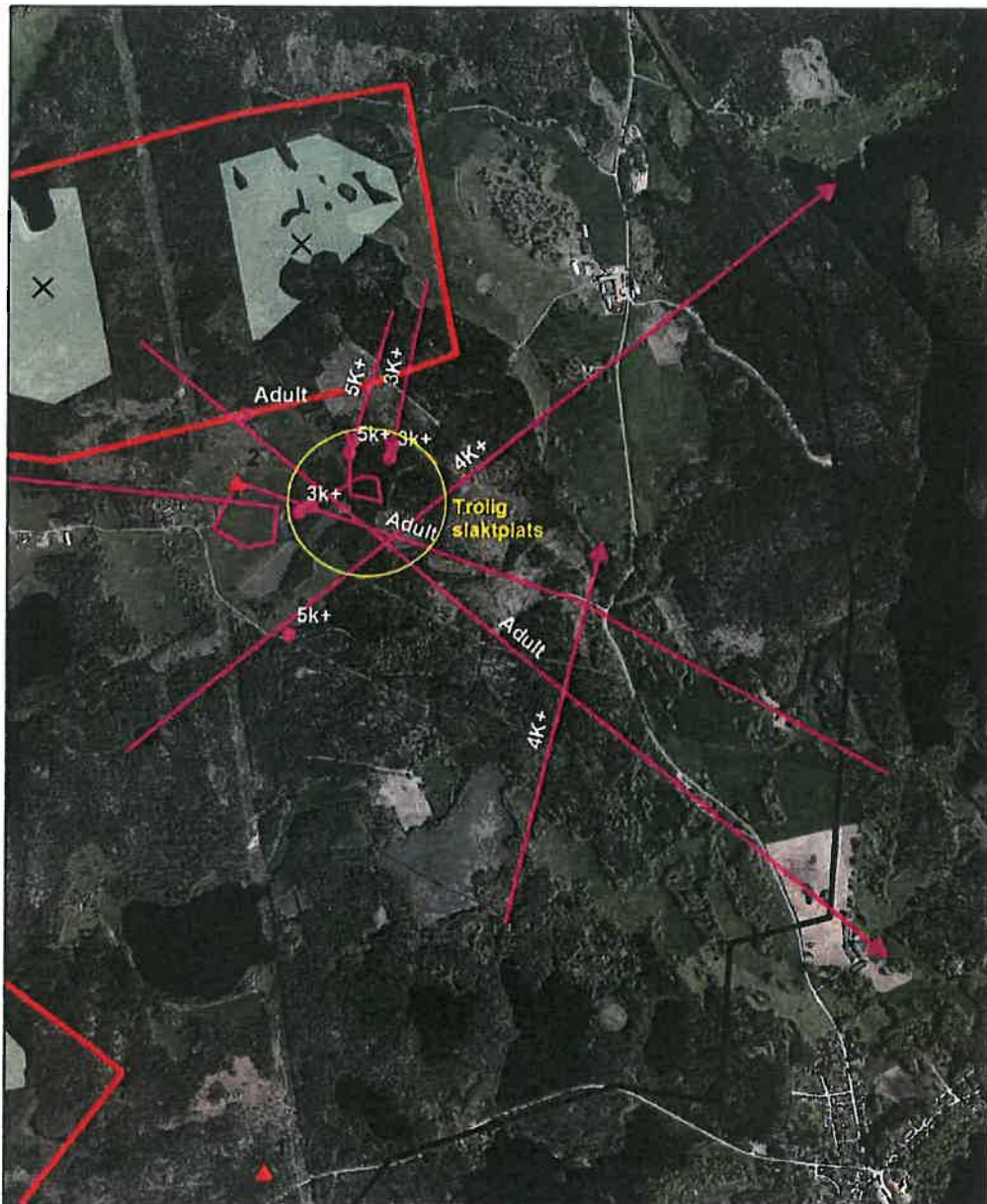
Ingen kungsörn observerades under inventering och det bedöms inte heller häcka något par i närområdet. Skyddade uppgifter har begärts ut från Artdatabanken och även Tjust fågelklubb har bekräftat att de inte känner till någon kungsörnsinventering i området.

Flertalet observationer av havsörn gjordes i området vilket även gjordes under 2014 vid Ecocoms inventering i projektområdet (Ecocom, 2014). En ansamling av örnar kunde noteras 17 februari 2017 cirka 1 km öster om Dalsjögård. Flera örnar satt i grantoppar under större delen av dagen samt gjorde korta förflyttningar i området. En del örnar sågs på låg höjd flyga in och landa i skogen. Ett kort eftersök på platsen efter ett eventuellt dött djur gjordes sent på eftermiddagen men inget kadaver hittades. Den troliga slaktplatsen uppskattades vid besökstillfället ligga mer än 500 meter från närmsta planerade vindkraftverk. Vid samtal med lokalbefolkningen kunde det bekräftas att slaktrester efter vildsvinsjakt ofta läggs ut i området, därav troligen den stora ansamlingen av örn på platsen den 17 februari (se figur 9).

Inget beteende som tyder på revirmarkering eller häckning av havsörn inom inventeringsområdet enligt figur 3 noterades under inventeringen.

Runt projektområdet för vindkraftsparken ligger flera sjöar med sjön Tyreln i norr, Hagsjön i ost och ett sammanhängande sjösystem i öster och söder genom sjöarna Våmgöl, Ytlången, Långgölen och Hjorten. Under inventeringen sågs örnar flyga på hög höjd över området. Uppenbart sker en del transporter vintertid mellan dessa sjöar av havsörn som fiskar i sjöarna. Dessa lockas sedan även in i projektområdet av slaktrester från jakt.

Kuststräckor som är viktiga häckningsområden eller övervintringsområden och åtelplatser bör inte tas i anspråk för lokalisering av vindkraftparker (Artdatabanken, 2017_2). Åtelplatser eller slaktplatser kan vintertid attrahera örnar och vindkraftverk bör således inte uppföras i närheten. Slaktplatser eller döda djur som lockar till sig fåglar bör undvikas att läggas ut i projektområdet eller flyttas längre bort än 500 meter från planerade vindkraftverk (BirdLife, 2013). Havsörn är rödlistad (NT) och skyddas enligt 4§ Artskyddsförordningen och Fågeldirektivet bilaga 1 samt omfattas av Bernkonventionens bilaga II, Bonnkonventionens bilaga I och CITES bilaga A (Artdatabanken, 2017_2).

Teckenförklaring

Inventeringsområde	Observation stationär havsörn
Projektområde för vindkraftspark	Observationspunkter Jakobi Sustainability
Planerade vindkraftverk	Obest. örn
Etableringsyta, tillstånd	Förbiflygande havsörn (flygniktring)
- 0 0,225 0,45 0,9 Km

Figur 9. Trolig plats för slaktplatsområde 2017-02-17.

3.3 Lommar

Storlom och smålom är upptagna i fågeldirektivets bilaga 1. Smålom klassas också som Nära hotad på svenska rödlistan. Båda arterna är känsliga för olika former av mänsklig störning. Skyddszoner på 1 000 m bör upprättas runt sjöar och tjärnar där lommar regelbundet häckar.

Det är angeläget att identifiera och skydda flygvägarna mellan häcknings- och fiskeplatserna (BirdLife, 2013).

Varken storlom eller smålom bedöms häcka i området. De observationer av storlom som gjorts i Ytlången av boende utgörs troligen av rastande fåglar under flyttningen eller tillfällig fiskande fåglar. Det kan dock inte uteslutas att storlom under tidigare år häckat i Ytlången. Möjliga flygvägar för eventuella fiskerutter för lommar som häckar i närliggande sjöar borde lämpligen ske inom sjösystemet Tyreln-Vångöl-Ytlången-Hjorten. Alltså utanför projektområdet. Vanligast är dock att storlom fiskar i den sjö där de har sin boplats. (Artdatabanken, 2017_3)

3.4 Nattskärra

Nattskärra bedöms häcka i området med cirka 8 revirhävdande hannar i projektområdet, se figur 6. Revirtätheten ligger på 0,9 spelande hannar inom hela inventeringsområdet och inom projektområdet på 1,14 spelande hannar per km². Nattskärra är en svårinventerad art då de kan vara tysta långa perioder under natten. Vid födosök nattetid kan de flyga förhållandevis långt bort från boplatsen och kan därför missas vid inventeringstillfället. Det är därför lätt att underskatta det verkliga antalet revir och tätheter i ett inventeringsområde (Vattenfall, 2015). På grundval av hur svårinventerad arten är ligger med all sannolikhet det verkliga antalet mellan 1 - 2 hannar/km² inom inventeringsområdet då området hyser en stor del lämpliga miljöer för arten. Optimala miljöer för nattskärra brukar hysa 2–5 spelande individer per km² (Ottoson m.fl., 2012).

I Naturvårdsverkets rapport 6740 Vindkraftens påverkan på fåglar och fladdermöss – Uppdaterad syntesrapport (Naturvårdsverket, 2017) ”rekommenderas att täta bestånd av nattskärra, det vill säga mer än två revir (spelande hannar) per km² i naturliga miljöer, såsom hållmarkstallskog eller gles tallskog på mossar och motsvarande, bör undantas från vindkraftsutbyggnad”.

Vindkraftens påverkan på nattskärra inte är säkert klarlagd men den senaste syntesrapporten från Vindval, Naturvårdsverket rapport 6740 (Naturvårdsverket, 2017) visar på att genomförda svenska inventeringar tyder på marginell störningspåverkan från vindkraft på arten. Samtidigt kan nattskärror regelbundet flyga åtskilliga kilometer för att födosöka. Skydds zoner från platser där hanar hörts spela förefaller därför ha begränsad nytta när det gäller att minska riskerna för dödliga olyckor. I rapporten anses att skyddsavstånd inte är nödvändigt vid etablering i områden med förekomst av nattskärra, men att uppföljning inom kontrollprogram rekommenderas (Naturvårdsverket, 2017). I anläggningsfasen kan negativ påverkan på nattskärra uppstå genom störningar på boplats samt förstörelse av livsmiljöer vid ny vägdragning. Efter vägdragning kan störningar också uppstå på grund av ökad aktivitet i området av människor. Nattskärror kan även störas av buller. Undersökningar visar på att nattskärra störs av buller som överstiger 47 dB(A). Nattskärra kan också kollidera med vindkraftverk. Nattskärran liksom svalor, seglare och fladdermöss fångar insekter i luften. Både nattskärra och fladdermus fångar insekter nattetid. Nattflygande insekter attraheras ofta av ljus vilket kan ge koncentrationer av insekter nära verken vilket innebär en kollisionsrisk för nattskärra och fladdermus (Naturvårdsverket, 2017).

Nattskärra är fridlyst genom 4§ Artskyddsförordningen och listad i EU:s Fågeldirektiv bilaga 1 (Artdatabanken, 2017_8, Svea Hovrätt, 2016).

En del av populationen i området bedöms skyddas av den hänsynszon på 1 km i radie som rekommenderas runt tjäderspelplatsen.

3.5 Övriga skyddsvärda fåglar

Orre

Orre bedöms inte häcka i någon större utsträckning inom inventeringsområdet. Endast enstaka toppspel hördes under inventeringen. Påverkan på arten bedöms bli marginell vid en vindkraftsetablering i området. Enligt rekommendation för orre vid vindkraftsetablering bör spelplatser/myrar med regelbundet mer än fem tuppar skyddas med minst 1 000 m säkerhetszon (BirdLife, 2013).

Röd glada

En individ sågs 500 m öster VKV-01 under häckningstid, se figur 7. Ingen boletning genomfördes men inga vuxna fåglar sågs hävda revir i området. Rekommendation från BirdLife Sverige är att platser med större antal bon och områden där koncentrationer av glador regelbundet förekommer ska omgärdas med minst 1 000 m skyddszon (BirdLife, 2013).

Ormvvråk

Ett bo och en trolig boplats upptäcktes under inventeringen. Ett av bona ligger cirka 300 m väster om VKV-04, se figur 7. Ormvvråk är fridlyst enligt 4 § Artskyddsförordningen. Ormvvråk är den rovfågel som oftast kolliderar med vindkraftverk. Kollisionsrisken är kopplad till avståndet mellan boplats och närmsta vindkraftverk (Rydell m.fl., 2012). Ormvvråk kan komma att påverkas negativt lokalt av etablering av vindkraft i området på grund av närheten till boplats. Ormvvråk är en av Sveriges vanligaste rovfåglar (Ottosson, 2012) och etablering av vindkraft i området bedöms inte påverka populationen negativt nationellt eller regionalt som helhet.

Rördrom

En rördrom hördes ropa från Dalsjön under april. Även året innan hördes en rördrom ropa från området i april (Artdatabanken, 2017_4). Man kan utgå från att arten åtminstone under vissa år hävdar revir i sydvästra delen av Dalsjön. Då den eventuella häckningsplatsen ligger mer än 500 meter från närmsta planerade vindkraftverk utgör etableringen inget stort hot mot arten i området.

Rördrommen är fridlyst enligt 4 § Artskyddsförordningen samt listad i Fågeldirektivet bilaga 1, Bernkonventionens bilaga II och Bonnkonventionens bilaga I (Artdatabanken, 2017_5).

Sparvuggla

Sparvuggla bedöms häcka med ett par vid tjäderspelplatsen. Vid hänsyn av 1 km skyddszon runt tjäderspelplatsen tillgodoses även hänsynen till sparvugglans revir.

Sparvuggla är fridlyst enligt 4 § Artskyddsförordningen samt listad i Fågeldirektivet bilaga 1, Bernkonventionens bilaga II och CITES bilaga A (Artdatabanken, 2017_6).

Spillkråka

Spillkråkan bedöms häcka med något par nära tjäderspelplatsen och sannolikt med fler par i inventeringsområdet (1 - 2 par). Ingen regelrätt inventering av spillkråka har utförts inom inventeringsområdet utan enbart observationer av arten vid övrig inventering har tagits med.

Spillkråkan bedöms mest påverkas av framdragnings av nya körvägar vid transport av vindkraftverken på grund av habitatförlust. Vid avverkning bör man rutinemässigt lämna död ved, högstubbar, bestånd av asp samt enstaka gamla, grova tallar (helst i små grupper) för att låta dessa växa in i den nya skogsgenerationen. Sumpgranskog, vilka i allmänhet har en lång kontinuitet och består av olikåldriga träd, ska lämnas intakta.

Spillkråka är rödlistad (NT) och fridlyst enligt 4 § Artskyddsförordningen samt listad i Fågeldirektivet bilaga 1 och Bernkonventionens bilaga II (Artdatabanken, 2017_7).

4. Referenser

- Artdatabanken (2015). Rödlistade arter i Sverige 2015. Statens Lantbruksuniversitet, 2015.
- Artdatabanken (2017_1). <https://artfakta.artdatabanken.se/taxon/100138>. Datum för uttag: 2017-09-04
- Artdatabanken (2017_2). <https://artfakta.artdatabanken.se/taxon/100067>. Datum för uttag: 2017-09-05.
- Artdatabanken (2017_3). <https://artfakta.artdatabanken.se/?&s=Storlom&v=1>.
- Artdatabanken (2017_4). Statens Lantbruksuniversitet. URL: www.artportalen.se. Datum för uttag: 2017-06-01.
- Artdatabanken (2017_5). <https://artfakta.artdatabanken.se/taxon/100018>. Datum för uttag: 2017-09-05.
- Artdatabanken (2017_6). <https://artfakta.artdatabanken.se/taxon/102621>. Datum för uttag: 2017-09-05.
- Artdatabanken (2017_7). <https://artfakta.artdatabanken.se/taxon/100049>. Datum för uttag: 2017-09-05.
- Artdatabanken (2017_8). <https://artfakta.artdatabanken.se/taxon/102118>. Datum för uttag: 2017-09-05.
- BirdLife (2013). Sveriges Ornitologiska Förenings policy om vindkraft, oktober 2013.
- Ecocom (2014). Inventering av spelflygande kungsörn och revirhävande berggub vid Lervik 2014-04-04.
- ESRI (2015). DigitalGlobe, GeoEye, Earthstar Geographics, CNES/Airbus DS, USDA, USGS, AEX, Getmapping, Aerogrid, IGN, IGP, swisstopo, och the GIS User Community.
- Naturvårdsverket (2010). Manual för uppföljning i skyddade områden – Skyddsvärda fåglar, Henrik Blank.
- Naturvårdsverket (2017). ”Vindkraftens påverkan på fåglar och fladdermöss - Uppdaterad syntesrapport 2017” (rapport nr .6740) Jens Rydell, Richard Ottvall, Stefan Petterson, Martin Green.
- Notisum (2007). Artskyddsförordningen. URL: www.notisum.se. Datum för uttag: 2017-09-04.
- Ottoson m.fl. (2012). Ottoson, U., Ottvall, R., Elmberg, J., Green, M., Gustafsson, R., Haas, F., Holmqvist, N., Lindström, Å., Nilsson, L., Svensson, M., Svensson, S. & Tjernberg, M. 2012. Fåglarna i Sverige – antal och förekomst SOF, Halmstad.
- SIS (2014_1). Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. SIS 199000:2014. Publicerad 2014-06-25, utgåva 1.
- SIS (2014_2). Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI). Teknisk rapport. SIS-TR 199001:2014. Publicerad 2014-06-25, utgåva 1.

Skogsstyrelsen (2017). <https://www.skogsstyrelsen.se/globalassets/lag-och-tillsyn/artskydd/vagledningar-for-hansyn-till-faglar/tjader-vagledning-hansyn2.pdf>.

Svea Hovrätt (2016). Mark och miljööverdomstolen. Domslut i mål 964–16, 2016-11-28, Stockholm.

Vattenfall (2015). Metodkatalog för fågelinventering vid Vattenfalls vindkraftsprojektering i Sverige. Fredrik Haas, Richard Ottvall & Martin Green, 2015-09-25.

Jakobi

SUSTAINABILITY AB

Jakobi Sustainability AB, Sven Hultins plats 9D, S-412 88 Göteborg
Telefon +46 70 345 26 09. Säte i Göteborg. www.jakobiab.se
Org.nr 556997-7175. VAT nr SE556997717501.

Länsstyrelsen
Kalmar län

FÖRELÄGGANDE

1 (3)

2016-09-22

Dnr
551-6621-15

Miljöprövningsdelegationen

Johan Sölveland
Advokatfirman Glimstedt AB
Box 2259
403 14 Göteborg

Föreläggande om komplettering av tillståndsansökan enligt 9 kap. miljöbalken

Föreläggande

Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Kalmar förelägger med stöd av 22 kap. 2 § miljöbalken konkursförordnad advokat Johan Sölveland, Advokatfirman Glimstedt AB, att senast den 17 oktober 2017 komplettera ingiven ansökan om uppförande och drift av gruppstation för vindkraftverk på fastigheten Lervik 1:1 m.fl. i Västerviks kommun enligt följande:

Kompletteringen ska inkomma till Miljöprövningsdelegationen i Kalmar län i 6 exemplar. Ärendets diarienummer ska anges.

Om ansökan inte kompletteras i enlighet med detta föreläggande kan den komma att avvisas helt eller i vissa delar.

Naturvärden och fåglar

1. Utför en rovfågelinventering. För att täcka in häckande örnar ska inventeringen påbörjas i februari-mars. Häckningsplats/trolig häckningsplats ska markeras för minst arterna havsörn, kungsörn, fiskgjuse och bivräk. Alternativt ska avsaknad av häckning verifieras.
2. Inventera Storlom inom 1000 meters radie ifrån samtliga etableringsytor. I redovisade resultat ska eventuella häckningsplatser och flygvägar mellan fiske- och häckningssjöar ingå. Påverkan på arten ska bedömas och eventuella försiktighetsåtgärder/anpassningar ska beskrivas.

3. Inventera tjäderspelplatsen som identifierats mellan [redacted]. Ange antalet spelande tuppar. Påverkan på arten vid eventuell vindkraftetablering ska beskrivas.
4. Inventera nattskärria och beskriv påverkan på arten.
5. Vid utförande av ovanstående inventeringar ska även andra fåglar som iakttas registreras och redovisas (endast arter som kan påverkas negativt av vindkraftsetablering).
6. Sammanställ samtliga naturvärdesinventeringar i ett gemensamt dokument, även tidigare utredningar som gjordes innan ärendet återförvisades ska finnas med. I det samlade dokumentet ska all påverkan på fåglar, fladdermöss och övriga naturvärden beskrivas.

Samtliga inventeringar ska utföras enligt svensk standard för naturvärdesinventeringar SS 199000:2014-NVI. För samtliga inventeringar ska datum och antal timmar redovisas.

Miljöprövningsdelegationens överväganden

Miljöprövningsdelegationen lämnade tillstånd till verksamheten den 5 mars 2015. Efter överklagande har Mark- och miljödomstolen återförvisat ärendet med motiveringen att verksamhetens konsekvenser för fåglar inom det berörda området inte är tillräckligt utredd.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att ansökan behöver kompletteras enligt ovan för att en provning enligt miljöbalken ska kunna genomföras. De kompletteringar som begärs i detta beslut är i enlighet med krav som ställs i 19 kap. 5§ första stycket samt 22 kap. 1§ i miljöbalken. Dessa uppgifter har betydelse vid bedömning av miljöpåverkan från anläggningen.

Beslutet kan inte överklagas.

Detta beslut har fattats av Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Kalmar län. I beslutet har deltagit Johan Bergelin, ordförande och Lars Engström miljösjakkunnig. Föredragande har varit miljöskyddshandläggare Anna Ohlsson.

Länsstyrelsen
Kalmar län

2016-09-22

3 (3)

A handwritten signature in cursive script, appearing to read 'Johan Bergelin'.

Johan Bergelin

A handwritten signature in cursive script, appearing to read 'Lars Engström'.

Lars Engström

Kopia:

Akten

Miljö- och byggnadsnämnden i Västerviks kommun, info@vastervik.se

Kf § 37

Remissvar om etablering och drift av vindkraftverk, projekt Lervik

Dnr 2014/376-379

Gothia Vind AB undersöker sedan 2009 möjligheterna att etablera en vindpark mellan Totebo och Hjorted, sydväst om Ankarsrum, i Västerviks kommun. Området bedöms ha goda förutsättningar för vindkraft och i dagsläget planeras för 10 vindkraftverk.

Länsstyrelsen i Kalmar län har 19 juni 2014 skickat remiss om företagets ansökan om etablering och drift av högst tio vindkraftverk (projekt Lervik) till Västerviks kommun. Miljö- och byggnadsnämnden har också fått remissen av Länsstyrelsen.

I tjänsteskrivelse 15 oktober 2014 föreslår kommunstyrelsens förvaltning att verk nr 1-5 samt nr 7-10 tillstyrks. Verk nr 6 föreslås inte tillstyrkas då det bl.a. kommer ha negativ påverkan på verksamheten vid Årholmen, en viktig rekreations och samlingsplats. Även smalspårsjärnvägens verksamhet och möjligheter till verksamhet och boende vid Hagsjön riskerar att begränsas.

Kommunstyrelsens förvaltnings förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att anta kommunstyrelsens förvaltnings skrivelse 2014-10-15 som sitt yttrande över remissen om vindkraftverk, projekt Lervik, samt

att överlämna yttrandet till Länsstyrelsen i Kalmar län.

Jäv

På grund av jäv deltar inte Tomas Kronståhl (S) i handläggning och beslut i ärendet.

Yrkande

Ordföranden yrkar bifall till kommunstyrelsens förvaltnings förslag och finner att kommunstyrelsen har bifallit yrkandet.

Kommunstyrelsen beslutar

att bifalla kommunstyrelsens förvaltnings förslag.

Kf § 37

Jäv anmälas av Tomas Kronståhl (S).

Malin Wimmerström (S) utses att justera paragrafen.

Justerandes sign

Kf § 37 forts.

Mariann Gustafsson (V) yrkar avslag
Per-Olof Henningsson (SD) yrkar avslag.

I samband med Per-Olof Henningssons (SD) anförande sägs ett uttalande som upplevs som kränkande. Flera ledamöter påpekar att det är en ordningsfråga. Ordförande Dan Nilsson (S) meddelar att han vill med anledning av detta samla alla gruppledarna efter mötets slut.

Akko Karlsson (MP) yrkar bifall.

Harald Hjalmarsson (M) yrkar bifall.

Sharad Bhatt (S) och Bo Karlsson (SD) deltar i debatten.

Leif Svensson (V) yrkar på återremiss.

Följande omröstningsproposition godkänns av fullmäktige.

Kommunstyrelsens förslag mot Mariann Gustafsson (V) och Per-Olof Henningsson (SD) avslagsyrkande samt mot Leif Svenssons yrkande om återremiss.

Ordförande Dan Nilsson (S) ställer först frågan om ärendet ska avgöras idag eller om återremiss ska ske.

Yrkandet avslås och omröstning begärs.

Följande omröstningsproposition godkänns av fullmäktige.

Den som bifaller avslag röstar ja.

Den som bifaller Leif Svenssons yrkande om återremiss röstar nej.

Omröstningen utfaller, som framgår av bilaga 1 till denna paragraf med 45 ja-röster och 9 nej-röster. 2 ledamöter avstår från att rösta och 1 ledamot antecknas som frånvarande.

Ordförande Dan Nilsson (S) ställer sedan Mariann Gustafsson (V) och Per-Olof Henningsson (SD) yrkande om kommunstyrelsens förslag ska avslås.

Yrkandet avslås och omröstning begärs.

Följande omröstningsproposition godkänns av fullmäktige.

Justerandes sign

Kf § 37 forts.

Den som bifaller avslag röstar ja.

Den som bifaller Mariann Gustafsson (V) och Per-Olof Henningsson (SD) yrkande röstar nej.

Omröstningen utfaller, som framgår av bilaga 2 till denna paragraf med 45 ja-röster och 7 nej-röster. 4 ledamöter avstår från att rösta och 1 ledamot antecknas som frånvarande.

Kommunfullmäktige beslutar

att anta kommunstyrelsens förvaltnings skrivelse 2014-10-15 som sitt yttrande över remissen om vindkraftverk, projekt Lervik, samt

att överlämna yttrandet till Länsstyrelsen i Kalmar län.

Reservation

Mariann Gustafsson (V) reserverar sig med anledning av att inventeringen av fåglar och fladdermöss är undermålig. Endast tre inventeringar har gjorts under april då många flyttfåglar ännu inte anlänt. Att utifrån det göra en sammanfattning som innebär att etablering av vindkraft inte stör, är en helt felaktig slutsats.

Paragrafen expedieras till
Länsstyrelsen
Samhällsbyggnadsenheten

Justerandes sign

Miljö- och byggnadsnämnden

Justerandes sign